

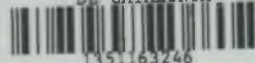
PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • HIVERN'1999-2000 • 2a ÈPOCA • NÚM. 18

EL VERD URBÀ D'ARBÚCIES LA MÚSICA I ARBÚCIES (II)

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163246

LES NOVES TECNOLOGIES A L'ENSENYAMENT

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 18

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

TEMA

8

Els arbuciencs opinen sobre la situació ambiental, social i econòmica de la vila en el marc del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat

RÀDIO ARBÚCIAS

EDUCACIÓ

Noves tecnologies i renovació de les metodologies

SOLIDARITAT

Deute extern, deute etern? o la història d'un deute que no ho és

MEDI AMBIENT

Xerrada amb Gaspar Vellvehí. Jardiner municipal els darrers 10 anys.

DOSSIER

Un tomb per la vila jardí del Montseny. El verd urbà d'Arbúcies.

SOCIETAT

La societat dels 2000 efectes

30

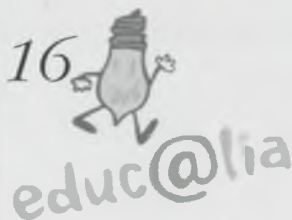
ENTITATS I PERSONES

El Cor Parroquial

32

ESPORTS

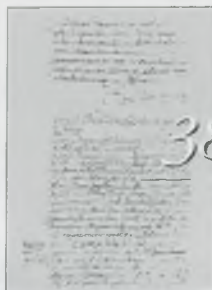
L'esport en el lleure

34

CULTURA

La música i Arbúcies (III)

EL NOSTRE AHIR

La Universitat o el Comú d'Arbúcies

22

47

EL VELL I EL BAR

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies

C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ

Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura

Educació

Jordi Pujadas

Tema

Anna Felipe;

Jordi Goni,

Jordi Tura

Entitats i Persones

Carme Torelló

Núria Tort

Cultura

Daniel Martí

Juventut i Societat

Tomàs Moré

El Nostre Ahir

Josep M. Rueda

Daniel Martí

Joan Illa

Roger

Zamorano

Esports

Montse Duran

Medi Ambient

Alfons Casado

El vell i el bar

Carles Blay

Orientació en la

compaginació

Cristina

Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció Fotogràfica

Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

Joan Mañé,

Maria Morera,

Jordi Planas,

David Pon,

Ramon Reyero,

Edmon Ribatallada,

Maria Riumalló,

Martí Robert,

Marta Rossell,

Mariona Rovira,

Miquel Torres,

Vador Tort.

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahi, A.G.

(Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Editorial

ARBÚCIES “va bien”

Hi havia una vegada un poble, en una petita vall, al mig de verdes muntanyes, per on passava un rierol d'aigües netes i cristal·lines. Un poble bastant net, bastant polit, digne i orgullós, on els seus habitants, els que havien volgut, havien pogut estudiar. Un poble on tothom tenia casa, perquè les cases eren barates, i ningú s'havia d'empenyorar per comprar-les. Un poble on els seus habitants gaudien d'uns sous, aconseguits en jornades de 8 hores, que els permetien satisfer allò que havien desitjat. Un poble on tothom era ben rebut, fins i tot els nou vinguts, sobretot aquells de pell més fosca, perquè els seus habitants els rebien amb els braços oberts i disposats a ajudar-los i compartir amb ells els seus béns, fins i tot la feina. Un poble on les dones s'havien pogut realitzar com a persones, perquè disposaven de les mateixes oportunitats de treball que els homes. Un poble on els seus joves, també aquells que s'havien passat molts anys estudiant, podien trobar-hi feina, perquè de feina digna, d'aquella que et permet comprar la casa adossada, en sobrava. Un poble que vivia en la més absoluta i plena llibertat, on tothom podia dir i fer el que pensava i desitjava, sense por que el fessin fora de la feina, o que el miressin malament pel carrer. Un poble, en definitiva, que vivia en un país lliure.

Però vet aquí, que tenia 3 problemes, però problemes d'aquells de veritat, d'aquells que es veien clars:

1. No sempre podien aparcar davant de casa

2. No sempre hi podien circular bé.

3. Els carrers massa sovint estaven en obres, i per tant no sempre hi podien circular, ni aparcar com volien.

Fins que un dia, es va trobar la solució: deixar el cotxe al garatge. I a partir d'aquella data la immensa majoria dels seus habitants,... van ser feliços.

I és que companys, i això ens passa a tots, les coses immediates, més que no pas els veritables problemes, són les que ens importen. A vegades, i no ho diem sense una certa dosi d'amargor, ens falta reflexió i esperit crític, ens falta veure més enllà d'un pam del nostre nas, potser més enllà d'on hem deixat el nostre cotxe.

No ens semblaria correcte, veure com el gran debat de la campanya electoral és el trànsit. Ni seria èticament correcte que els responsables municipals portessin a terme multimilionàries inversions per solucionar un problema, que si bé existeix, no ens ha de fer perdre el nord dels veritables mitjans que permeten transformar i millorar el nostre poble.

A vegades, tenim la sensació que vivim en una societat en la qual la gran utopia es redueix a poder anar fins el carrer Camprodon i aparcar el cotxe davant del bar on anem a prendre un tallat.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"

c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

En el transcurs dels mesos de novembre, desembre i gener l'activitat municipal s'ha desenvolupat entre la finalització d'obres, infraestructures i serveis i l'organització d'activitats entre les que cal destacar el cycle festiu nadalenc.

Pel que fa a les obres destaquem en aquest número de la revista, les tasques de finalització del vial i la rotonda de la variant, així com la remodelació de la Llar de Jubilats. Mentre que per altre part i en referència a les activitats, esmentem la segona edició del Parc de Nadal i la finalització de les tasques de l'Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny, desenvolupat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana a través del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella.

CONSTRUCCIÓ DE LA NOVA ROTONDA A LA VARIANT I PAVIMENTACIÓ DEL VIAL

En el transcurs dels mesos de desembre de 1999 i gener de 2000 han tingut lloc les obres de construcció de la nova rotonda a la variant.

Aquesta rotonda, actualment en servei, i que forma part del projecte del nou vial d'enllaç entre la variant i els tres camins, és la que permet distribuir el trànsit de vehicles entre la variant, el nou vial i en un futur, amb el nou polígon industrial.

Les obres de pavimentació del conjunt de l'obra van iniciar-se a principis del mes de gener de manera paral·lela a la finalització dels treballs de construcció de la rotonda.

L'enllestiment d'aquestes tasques feia preveure que en un termini de pocs dies es pogués obrir la circulació a través d'aquesta nova infraestructura. El problema però va esdevenir quan aquestes tasques es van veure interrompudes per les baixes temperatures, que no permetien l'adherència dels paviments, i van fer

impossible la continuació dels treballs.

Una vegada obert definitivament el trànsit pel vial, restaran pendents els treballs de finalització de part de les voreres, el pas soterrani d'accés a les escoles i l'enjardinament de les zones adjacents així com de les diferents rotondes. El conjunt d'aquestes obres és previst que es pugui acabar a finals del mes de juny d'aquest any.

Finalitzades aquestes tasques, Arbúcies podrà

disposar d'un nou accés al nucli urbà, més directe, còmode i segur, permetent al mateix temps una reordenació del trànsit de vehicles en tot el sector, i augmentant les places disponibles d'aparcament, sens dubte un dels problemes als quals els arbúciencs som més sensibles, com es desprèn de l'estudi desenvolupat en el marc del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat, i del qual PERXADA presenta un extens resum en aquest número.

Fotos: AHMA

FINALITZACIÓ DE LES OBRES DE LA LLAR DE JUBILATS

Actualment s'estan finalitzant les tasques de remodelació de l'edifici de la Llar de Jubilats. Aquestes obres i com ja es va informar en el darrer número de PERXADA, compten amb un pressupost de 10.000.000' PTA, finançat entre la Fundació "la Caixa", la Diputació de Girona, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Arbúcies i han significat una important reforma de l'edifici.

Entre els elements més destacats cal fer esment de

la supressió dels pilars centrals de les diferents plantes de l'edifici, la remodelació de l'escenari del teatre, i una nova pavimentació per a la sala polivalent del soterrani. Amb això s'aconseguirà per una part, millorar la seguretat del conjunt de l'edificació, tot reforçant-ne l'estructura, i per altre, disposar d'uns espais més funcionals i aptes per desenvolupar les activitats a les quals estan destinats.

Actualment s'estan finalitzant els treballs referents a l'estructura de

Foto: AHMA

l'edifici i al mateix temps s'han iniciat les tasques d'acabats d'interiors.

Aquest conjunt d'obres és previst estiguin finalitzades en el transcurs del mes de febrer

PARC DE NADAL

Els passats dies 28, 29 i 30 de desembre de 1999, dins la programació de les activitats nadalenques, es va realitzar el Parc de Nadal, al poliesportiu municipal, organitzat per la regidoria de joventut i amb la col·laboració del Consorci per a la Normalització Lingüística.

Al llarg dels tres dies hi van assistir 1060 nens i nenes d'Arbúcies i dels pobles veïns. En el parc s'hi podien trobar diverses activitats, per a totes les edats (des d'1 a 15 anys): jocs de taula, jocs d'ordinador, inflables, teatre, contes, biblioteca, racó de petits, jocs de

reciclatge, jocs lingüístics, papiroflèxia, dansa, demostració de Bombers, exposició d'entitats... En algunes de les activitats hi col·laboraren, en la seva realització, entitats d'Arbúcies: Teatre "Cal Xic", Associació de Bombers Voluntaris, Grup

d'Scalextric, Club de Dansa, Oficina de Català d'Arbúcies... El parc s'ha consolidat com una activitat més que s'ofereix a la vila per als més joves de la població.

ANNA ILLA

Tècnic de Joventut de l'Ajuntament d'Arbúcies

Fotos: AHMA

Activitats Municipals

FINALITZACIÓ DELS TREBALLS DE L'IPEM

El passat dissabte 27 de novembre de 1999, es va dur a terme, al Teatre del Centre, la presentació de l'Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny, amb la presència del president del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, el senyor Joan Vidal i Gayolà. L'acte va servir de cloenda al projecte de recerca dut a terme al llarg de 4 anys. En el mateix acte, a més de presentar els resultats de la recerca, va haver-hi una conferència a càrrec del conegut biòleg, Martí Boada, i un

reconeixement als nombrosos col·laboradors de l'esmentat projecte, molts d'ells gent de certa edat, que de manera desinteressada van col·laborar-hi.

L'Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny fou un encàrrec del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana al Museu Etnològic del Montseny, realitzat l'any 1995. La recerca, coordinada per Josep Manuel Rueda i realitzada per Gemma Font, Joaquim Mateu i Sandra Pujadas, s'estructurà en tres

nivells: un buidatge documental, bibliogràfic i cartogràfic, el treball de camp sobre el terreny i l'elaboració d'estudis monogràfics .

El territori objecte de l'estudi, és el que s'anomena el Montseny històric, definit per J.M. Panareda, que a més dels 18 municipis inclosos en el Parc Natural, agafa 8 termes municipals més, és a dir un total de 26 municipis. L'objectiu principal d'aquest inventari és documentar l'evolució i formació cultural dels grups humans en un territori amb tanta personalitat com és el Montseny, i veure com s'ha anat configurant la seva explotació, l'hàbitat, les tradicions, festes, ...

La part més important del projecte, fou la del treball de camp. A partir de la informació bibliogràfica i

cartogràfica recollida a la primera fase, es desenvolupà la feina sobre el terreny. Es tractava de comprovar l'estat actual dels béns inventariats, entrevistar la gent del país i elaborar un corpus de documentació que serveixi com a eina de gestió de les diferents administracions territorials. Els resultats d'aquests quatre anys de treball han quedat impresos en un total de 6.390 fitxes informatitzades.

A la darrera fase de l'inventari s'ha treballat en la redacció d'un seguit d'estudis monogràfics: "L'hàbitat tradicional al Montseny", "L'evolució dels aprofitaments hidràulics de la conca de la Tordera" i "L'evolució dels oficis tradicionals al Montseny".

J. MATEU
Tècnic del MEMGA

Fotos: AHMA

INVENTARI DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC DEL MONTSENY

RESULTATS

FITXES	6390
BIBLIOGRÀFIQUES	2594
INVENTARI ORAL	90
INFORMANTS	120
RESSENYES D'ENTREVISTES	57
BÉNS IMMOBLES	1082
BÉNS SIMBÒLICS	1450
FESTES	456
JOCS I JOGUINES	242
ACTIVITATS ECONÒMIQUES	110
CAMINS	189
FOTOGRAFIES	1678
CINTES DE VÍDEO	10
CINTES K7	57

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

NOU SERVEI D'ASSESSORAMENT LABORAL PER A JOVES

Des del dimecres 24 de novembre i tots els dimecres en setmanes alternes, de 2/4 de 6 a les 8 de la tarda al Punt d'Informació Juvenil (Carrer Major, 6 tel. 972 162477), s'ofereix atenció personalitzada sobre orientació formativa i laboral. S'assessora de com fer un currículum, una carta, com presentar-se a una entrevista... o simplement utilitzar l'ordinador per fer aquest tipus de documents. Aquest nou servei es du a terme amb la col·laboració del Consell Comarcal de La Selva i la Secretaria General de Joventut.

EDICIÓ DE LA GUIA DEL CONTRIBUENT 2000

El passat mes de gener la regidoria d'Hisenda de l'Ajuntament d'Arbúcies, va publicar una nova edició de la Guia del Contribuent. Aquest tríptic ofereix informació general sobre els diferents impostos, els tràmits a seguir, així com el calendari de pagament dels diferents tributs.

Arbúcies

guia del contribuent 2000

EL REPTE DE LA QUALITAT

Amb la voluntat d'anar millorant la qualitat dels Serveis Municipals, la Regidoria d'Hisenda de l'Ajuntament d'Arbúcies us fa a mans aquesta guia, on trobareu la informació necessària per solucionar els tràmits més freqüents i el calendari de pagament dels diferents tributs.

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

REQUERIMENT PER TAL QUE L'EMPRESA SOREA, SA ES FACI CÀRREC DE L'EXPLOTACIÓ DE LA XARXA D'AIGÜES LLEONART

En el Ple municipal del dia 30 de desembre de 1999, es va aprovar per unanimitat el requeriment a l'empresa SOREA, SA, per tal que es fes càrrec de l'explotació del servei de subministrament d'aigua potable de la xarxa d'Aigües Leonart. Segons l'acord pres, l'empresa SOREA, SA es faria càrrec del servei des del dia 1 de gener de 2000, de forma transitòria, i durant un termini de 6 mesos prorrogables.

TASQUES DE MANTENIMENT DE CARRERS I SERVEIS

En el transcurs de les darreres setmanes, la brigada municipal, a part dels treballs de finalització de la Llar de Jubilats, està portant a terme tasques de manteniment de diferents serveis i carrers de la vila.

Entre aquestes tasques, cal fer esment dels treballs de reposició de reixes de desaigües malmeses per la circulació en diferents indrets del nucli i treballs de manteniment de voreres i carrers, a la Galzerana, l'Estenedor i el Castell.

A mateix temps s'han portat a terme tasques d'ampliació de l'enllumenat públic en el sector del Passeig de la Font del Ferro

CONSULTES A L'OFICINA D'INFORMACIÓ

El total de consultes registrades a l'Àrea d'Informació del Museu: Oficina de turisme, Punt d'Informació Juvenil i Informació del Parc, ha estat l'any 1999, de 2.277. D'aquestes 652 han correspost a temes de joventut, 466 a informació municipal (serveis, entitats...) i 1.159 de turisme.

APROVACIÓ D'UNA MOCIÓ CONTRA EL BLOQUEIG DELS ESTATS UNITS A CUBA

Aquest acord pres per unanimitat de tots els grups representats al consistori, es pronuncia, entre d'altres, contra la llei Helms-Burton i l'exigència per part dels EUA per tal que l'Estat Espanyol i d'altres països facin complir aquesta llei. Al mateix temps s'insta al govern espanyol i al de la Generalitat, perquè es pronunciïn d'acord amb les resolucions de les Nacions Unides i de la pròpia posició establerta en el sí de la UE- en contra del conjunt legislatiu de bloqueig a Cuba, donat que infringeix el dret internacional i porti aquesta oposició a tots els fòrums i organismes internacionals. També es proposa mantenir i potenciar la cooperació amb Cuba a tots els nivells, tan institucionals com no governamentals.

SUBVENCIÓ DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT A "EL JARDINET"

En el ple municipal del dia 30 de desembre es va aprovar per unanimitat l'acceptació d'una subvenció atorgada pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, per un import de 2.335.389,- PTA destinada a la Llar d'Infants el Jardinet.

ELS ARBUCIENCOS OPINEN SOBRE LA SITUACIÓ DE LA VILA EN EL MARC DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL

El procés de redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat d'Arbúcies, iniciat a la tardor i ja presentat en el darrer número de PERXADA,

continua els seus treballs en els quals hi participen l'Ajuntament, la Diputació de Girona i un equip tècnic extern, així com ciutadans i diversos

agents socials i econòmics locals.

Al llarg d'aquests primers mesos s'ha estat recopilant un ampli conjunt d'informació en relació als diversos aspectes ambientals, socials i econòmics del municipi, i s'ha iniciat el Pla de Participació i Comunicació vinculat a l'elaboració del PALS d'Arbúcies.

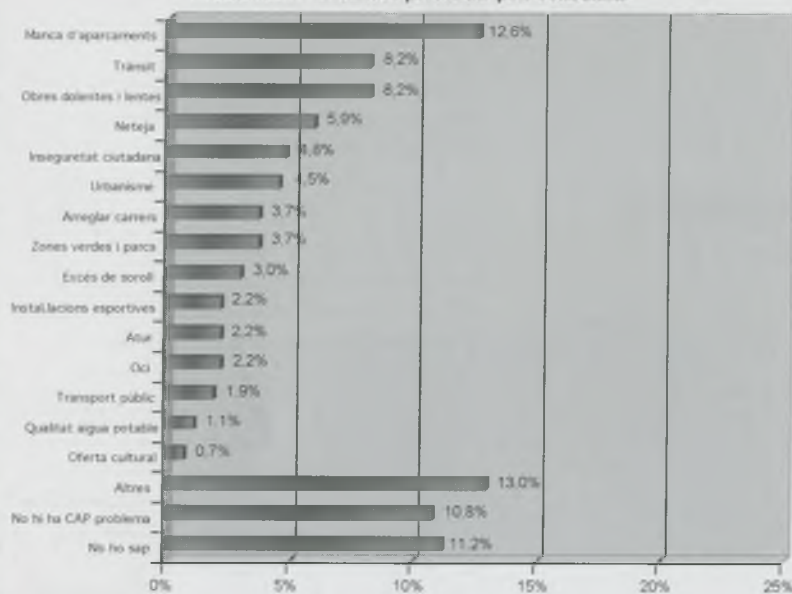
Per una banda, a principis de desembre es van realitzar un parell de sessions de presentació del procés, una dirigida al conjunt de ciutadans i una segona als agents econòmics. Aquestes sessions, descrites en la part final d'aquest article van considerar una primera part informativa sobre els treballs a realitzar, i una segona en la que el conjunt d'assistents van identificar els principals punts forts, punts febles, oportunitats i amenaces d'Arbúcies.

De forma complementària s'ha dut a terme una enquesta per tal de copsar la percepció de la ciutadania en relació a l'estat de la vila, la seva situació social, econòmica i ambiental, identificar el comportament dels ciutadans respecte al medi ambient i els seus hàbits de mobilitat, i finalment estudiar la disponibilitat dels ciutadans a participar en accions de defensa del medi ambient i el seu nivell d'informació sobre les actuacions ambientals realitzades al municipi.

L'enquesta es va realitzar via telefònica entre els dies 9, 10 i 11 de desembre sobre una mostra de 202 individus i distribuïda proporcionalment als intervals de sexe i edat existents entre la població global del municipi.

A continuació es descriuen els aspectes més significatius dels resultats del sondeig.

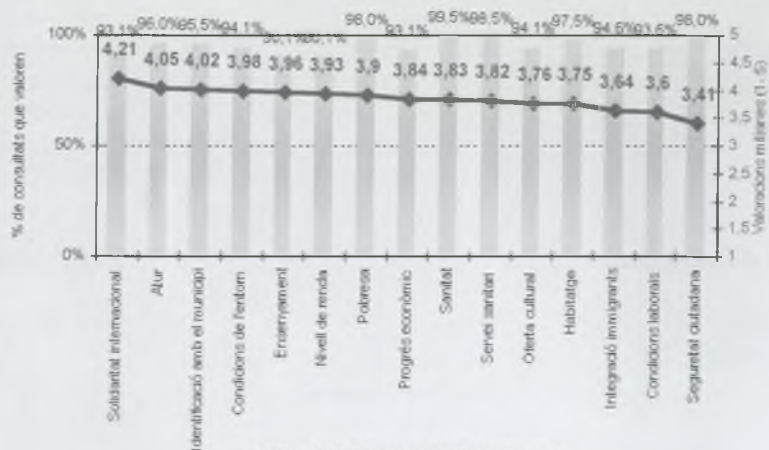
Problemes i mancances percebuts pels consultats

FONT: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Nota: els % no sumen 100 donat que s'admetia resposta múltiple
Gràfic 1

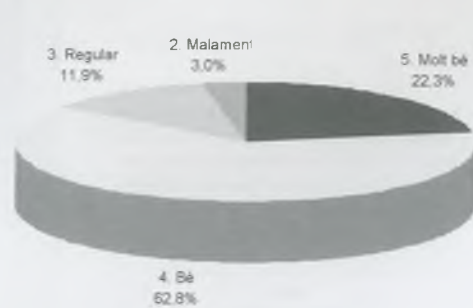
Valoracions de diversos aspectes socials

FONT: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Nota: les valoracions mitjanes estan calculades sobre el total de consultats que valoren cadascun dels aspectes sobre una escala de 1 al 5
Gràfic 2

Valoració de l'estat general del medi ambient d'Arbúcies

Font: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Gràfic 3

VALORACIÓ AMBIENTAL, SOCIAL I ECONÒMICA

ROLD LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT

TEMA

Percepció moderada de mancances o problemes a la vila, centrats especialment en aspectes vinculats a l'aparcament, el trànsit i les obres.

Tal i com s'observa al gràfic 1, els consultats residents a Arbúcies perceben de forma espontània com a aspectes més problemàtics aquells vinculats a la manca d'aparcaments, el trànsit i la lentitud de les obres actualment en execució. La manca d'aparcaments s'associa principalment al centre del poble i es considera com una de les causes dels problemes de trànsit.

Destaca d'altra banda el percentatge d'enquestats que responen que no hi ha cap problema (10,8 %), que conjuntament amb els valors relativament baixos assolits en els diferents aspectes identificats, podem interpretar com una percepció relativament baixa de mancances o problemes a la vila.

Valoració satisfactòria de la situació social i econòmica, especialment alta en relació a la solidaritat internacional, i menys satisfactòria amb la seguretat ciutadana

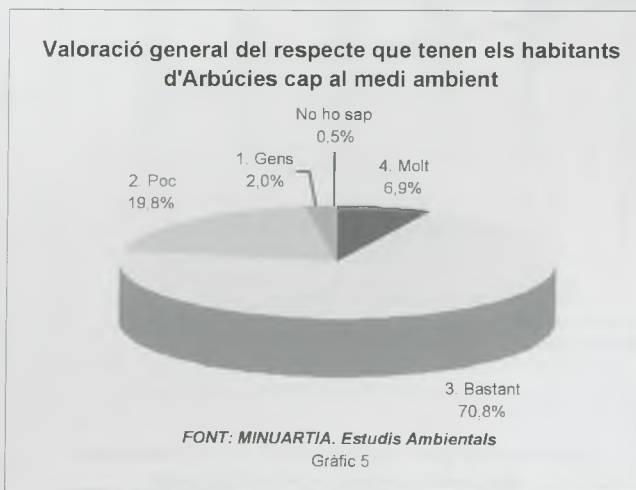
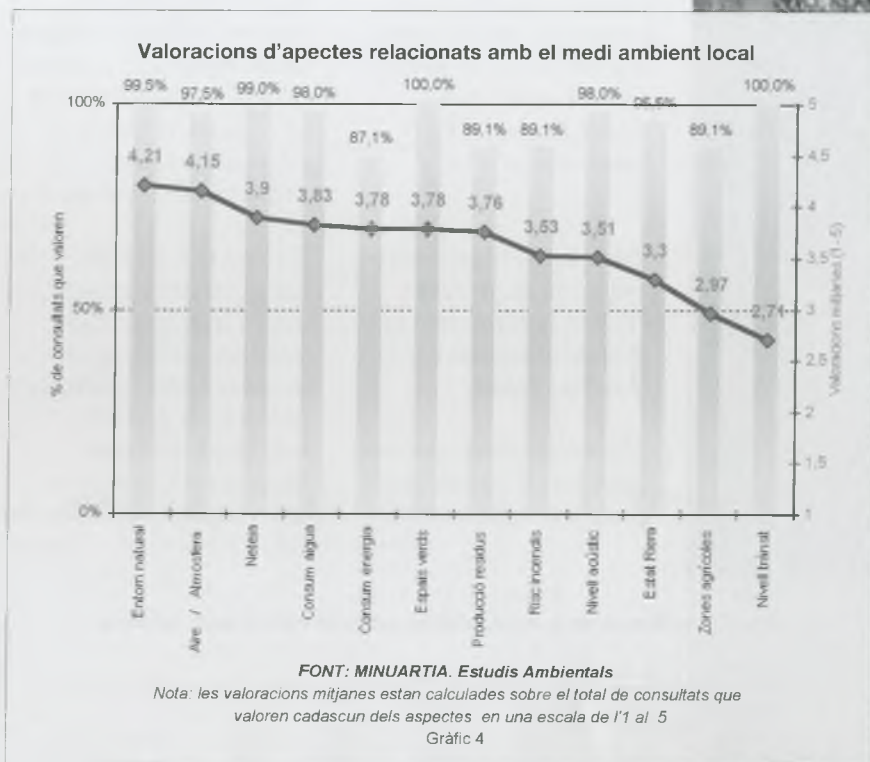
La ciutadania expressa de forma general una satisfacció considerablement alta en relació a tot el conjunt d'aspectes socials i econòmics plantejats. A partir d'una escala de l'1 al 5, en ordre creixent de

satisfacció, els enquestats han assignat una puntuació que en valor mig es troba en tots els casos en la franja positiva, essent la puntuació més baixa de 3,41 (veure gràfic 2).

És molt rellevant l'alta valoració que es dona a la solidaritat internacional, significativament més alta que tota la resta d'aspectes considerats, i contrastat en l'altre extrem amb la valoració més baixa assignada a la seguretat ciutadana, que malgrat trobar-se en la franja positiva es distancia clarament de la resta de valoracions.

Respecte als altres aspectes, les valoracions es troben en la major part dels casos al voltant o molt propers al 4, on són significativament ben puntuats aspectes com l'atur, la identificació amb el municipi o les condicions de l'entorn. Malgrat que la percepció dels diferents col·lectius consultats s'ha mostrat força unitària en el conjunt de l'enquesta, sí que és destacable en qualsevol cas que els consultats que treballen o estudien fora d'Arbúcies són els qui millor valoren l'atur i les condicions laborals existents al municipi.

També resulta interessant el fet que són els consultats que s'han instal·lat recentment al municipi els qui han puntuat millor en la integració dels immigrants, aspecte que els afecta directament.

Avaluació positiva de l'estat del medi ambient d'Arbúcies, especialment en relació a l'entorn natural i l'atmosfera, malgrat l'existència d'una percepció negativa del nivell de trànsit

Els consultats tendeixen a situar l'estat del medi

ambient en general en l'apartat de "bé", valoració realitzada pel 62,9 % dels consultats. En termes de puntuació mitjana, el valor ha estat de 4,04, significativament alt en una escala d'1 a 5.

En relació als diferents aspectes plantejats destaca

en primer lloc l'alta puntuació assignada a l'entorn natural (4.21) i l'atmosfera (4.15), molt vinculat a la imatge que projecta la vila. Per contra, el nivell de trànsit destaca per ser l'aspecte pitjor valorat i trobar-se en la franja negativa.

Arbuciens, respectuosos amb el medi ambient i l'entorn natural, tot i la reduïda utilització del transport públic

Preguntant directament als consultats si pensen que la gent d'Arbúcies respecten

molt, bastant, poc o gens el medi ambient, els resultats obtinguts han estat moderadament alts, i la resposta majoritària és "bastant" (70,8 %). Malgrat aquesta puntuació positiva, cal senyalar que és inferior en comparació amb la valoració de l'estat ambiental del municipi.

El respecte a l'entorn natural, seguit a una certa distància de la recollida selectiva, són els aspectes que es considera que més es realitzen per part de la ciutadania. Suspenen lleugerament les accions més vinculades als hàbits de

consum (estalvi d'energia i aigua, i utilització de paper reciclat), presentant la nota marcadament més baixa la utilització del transport públic que es considera que fa ciutadania (1.51 en una escala de 4).

En relació als mitjans de mobilitat per desplaçar-se pel nucli urbà, el mitjà més emprat és a peu (sempre en un 66,7 % dels casos), seguit a força distància pel cotxe, i encara a més distància la bicicleta i moto respectivament.

Poc participatius en la defensa del medi ambient tot i l'interès en estar informats i denunciar les agressions

Segons la percepció més majoritària dels consultats, els habitants d'Arbúcies participen "poc" en accions que es fan al seu municipi per defensar el medi ambient (46,0 %), malgrat que el valor de la resposta "bastant" (27,2 %) és també important.

Existeix un alt interès a estar informat sobre aspectes ambientals i denunciar agressions que es puguin produir. En canvi,

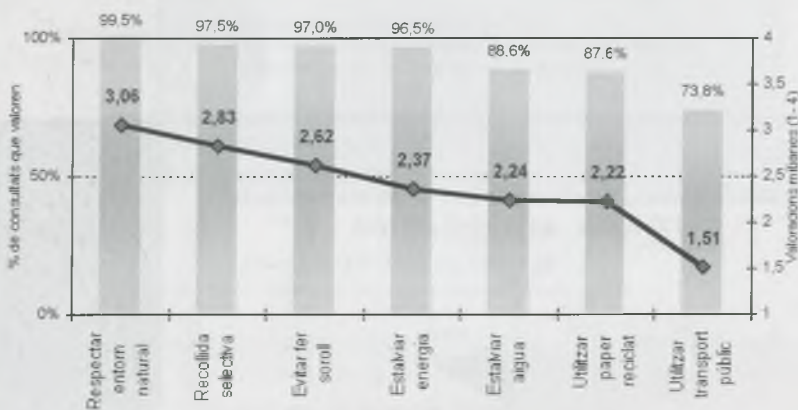
existeix una menor disponibilitat a la participació en campanyes o la participació en debats ciutadans ambientals.

A l'hora de repartir responsabilitats sobre el medi ambient al municipi, els arbuciens consideren que és l'ajuntament el principal responsable, seguit a continuació dels ciutadans, les empreses i bastant més enrere el govern de la Generalitat.

En relació a la quantitat d'informació rebuda quant a les actuacions de protecció del medi ambient realitzades al municipi, hi ha una percepció de que falta informació, i la resposta "poc" és la majoritària (42,6 %), seguida immediatament de "bastant" (38,1 %).

Destaca finalment respecte als canals d'informació emprats per conèixer aquest tipus d'informació la gran importància atorgada al butlletí municipal, que amb un 24,2 % constitueix el canal principal amb diferència clara respecte qualsevol altra.

Grau d'implicació de la ciutadania en actituds vers el medi ambient

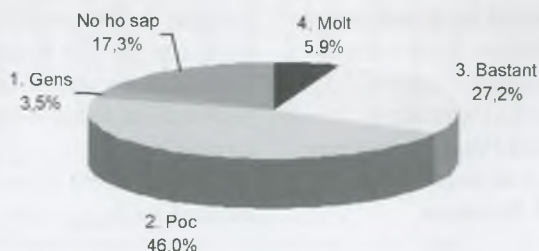

FONT: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Nota: les valoracions mitjanes estan calculades sobre el total de consultats que valoren cadascun dels aspectes en una escala de l'1 al 4

Gràfic 6

Valoració del grau de participació de la ciutadania en accions de defensa del medi ambient

FONT: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Gràfic 7

Percepció de la quantitat d'informació rebuda quant a les actuacions de protecció del medi ambient realitzades al municipi

FONT: MINUARTIA. Estudis Ambientals

Gràfic 8

Les entitats i el sector econòmic local planteja els punts forts i febles d'Arbúcies, així com les principals oportunitats i amenaces que intueixen per al futur

Els dies 1 i 14 de desembre de l'any passat es van realitzar al Museu Etnològic del Montseny, la Gabella dues sessions de presentació del procés del PALS dirigides el primer dia als ciutadans i a les entitats de la vila, i el segon centrada en el sector econòmic local.

Les sessions, amb una vintena d'assistents en ambdós casos i representació de sectors molt diversos de la població es varen estructurar amb una primera part estrictament informativa sobre el PALS, i una segona en la qual mitjançant tècniques de discussió participativa, es varen identificar per part del conjunt d'assistents els principals punts forts i febles d'Arbúcies, així com les principals oportunitats i amenaces que intueixen per al futur.

Tal i com acostuma a succeir en aquest tipus de sessions, els aspectes identificats varen ser majoritàriament punts febles (51 %), de forma molt més accentuada en el cas dels agents econòmics que no pas per part del teixit associatiu i ciutadania.

Destaca l'ampli ventall de temes sobre els que s'han identificat elements, i que consideren tant aspectes ambientals, socials, com econòmics.

A les taules següents s'han recollit totes les aportacions realitzades en forma de transcripció directa d'allò que es va expressar a les sessions.

DAVID PON

MINUÀRTIA. *Estudis Ambientals*

OPORTUNITATS	
<i>Sessió 1: Agents socials i ciutadania</i>	<i>Sessió 2: Agents econòmics</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Equipaments d'educació ambiental • Potencial social sensibilitzat • Turisme de qualitat • Afavorir places hoteleres • Aconseguir una escola carrossera • Espais naturals qualificats: Parc i PEIN 	<ul style="list-style-type: none"> • Accés més directe a l'autopista • Definir la filosofia del poble amb l'elaboració del PALS
PUNTS FORTS	
<i>Sessió 1: Agents socials i ciutadania</i>	<i>Sessió 2: Agents Econòmics</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Poble que està net • Diversitat de paisatges • Explotació forestal modèlica • Es fa recollida selectiva d'escombraries • Teixit associatiu actiu i complet • Integració social: disminuïts psíquics, etc. • Diversitat de cultures • Oferta d'ensenyament fins a la Universitat • Tenim escola d'adults • L'Eix transversal ha facilitat les comunicacions amb la Catalunya interior • L'administració local és propera al ciutadà 	<ul style="list-style-type: none"> • Qualitat de l'entorn natural • Qualitat de l'aigua de reg i els productes agrícoles
AMENACES	
<i>Sessió 1: Agents socials i ciutadania</i>	<i>Sessió 2: Agents econòmics</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Embotelladores • Indústries • Teixit industrial poc diversificat • Incendis forestals • Turisme rapinyaire • Despoblament rural • Vehicles tot terreny i motos per la muntanya 	<ul style="list-style-type: none"> • Por a que el nombre reduït d'habitants condicioni la presència d'alguns serveis • Línia d'alta tensió
PUNTS FEBLES	
<i>Sessió 1: Agents socials i ciutadania</i>	<i>Sessió 2: Agents econòmics</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Disminució del cabal de la riera d'Arbúcies • Olors de la depuradora • Mala qualitat de l'aigua • Manca d'informació del consum d'aigua de les plantes embotelladores • Pèrdua d'espècies animals • L'Eix Transversal ha tingut i té severes efectes medi ambientals negatius • Manca d'oportunitats laborals per a joves universitaris • Treball en "males" condicions • Ús excessiu dels cotxes • Transport públic molt deficient • Dificultat d'accés als nuclis de població més dinàmics • Poc ús d'energies alternatives i dependència externa • Contaminació lumínica • No hi ha activitat sindicalista • Impacte visual i olfactiu dels contenidors • Els contenidors d'escombraries vessen sovint • Contenidors de matèria orgànica insuficients • El comerç és car • Activitats esportives • Soroll de les motos • Cases nucli antic tancades • Nous carrers. Estrets 	<ul style="list-style-type: none"> • Pous secs i reducció cabals de la riera • Manca de mà d'obra • Manca de borsa de treball organitzada • Manca de places d'aparcament • Xarxa vial deficient en seguretat • Manca de locals per reunió i d'activitats pels joves • Poca diversificació de la indústria • Manca de senyalització activitats comercials • Manca de zona industrial • Soroll pel trànsit al sector del Soroll • Degradació del centre urbà • Despoblament del nucli antic • Terrenys cars

RÀDIO ARBÚCIES

Ràdio Arbúcies neix com a tal l'any 1985, després d'un llarg procés de consolidació que va arrencar l'any 1983 en el context d'unes jornades organitzades per la regidoria d'Esports i Joventut "Les Jornades Lluàniques del Joventut". El seu origen es deu a una colla de joves que a partir d'aquesta primera experiència i amb el suport de l'Ajuntament es plantegen la viabilitat d'un projecte de continuïtat, sota uns paràmetres eminentment voluntaristes.

L'element de cohesió d'aquest primer grup serà sens dubte l'amistat entre els membres del col·lectiu, ja des d'abans d'iniciar el projecte, juntament amb la il·lusió de desenvolupar una cosa nova, partint gairebé de zero i amb un eminent

desig d'autonomia de funcionament i de gestió.

És important dir això, perquè sens dubte serveix per entendre moltes de les coses que des dels inicis i fins els nostres dies han passat a la Ràdio.

Al llarg d'aquests 17 anys - 17 anys- (només la gent que ha treballat en el món associatiu es pot fer una idea del que significa mantenir quelcom tant de temps), la ràdio ha experimentat molts canvis, però el substrat, en essència, ha continuat essent el mateix: un model voluntarista, no professionalitzat, amb un organigrama de funcionament on els responsables de les diferents àrees de treball són elegits pels membres col·laboradors

de l'emissora, i regit per un Patronat sota la tutela de l'Ajuntament, amb uns estatuts aprovats que defineixen la naturalesa, finalitats, funcions i facultats dels diferents òrgans de gestió.

Aquest sistema de funcionament, sobre el paper ben estructurat, es tradueix en la pràctica en el fet de dipositar sobre les espatlles dels membres de la Junta la responsabilitat de tirar endavant l'emissora, a canvi la Junta per fer-ho disposa d'una àmplia autonomia i d'una part del finançament necessari per desenvolupar el servei.

El problema ve quan analitzem el sistema intern de funcionament, i observem que el sistema no difereix massa del que

podem veure en la major part d'associacions i entitats sense ànim de lucre: els membres de la Junta i els tècnics i col·laboradors són voluntaris.

El voluntarisme conceptualment representa una de les principals essències dels sistemes participatius, i en l'àmbit teòric i pràctic és una de les màximes expressions de responsabilitat del que s'anomena societat civil vers el desenvolupament integral de la comunitat.

Basar un servei municipal sota aquest paràmetre diu molt a favor tant del col·lectiu que assumeix la responsabilitat com de l'administració que cedeix aquesta autonomia i finança una part important del projecte, però en el fons el problema subjacent el trobem en la mateixa naturalesa del desenvolupament del món associatiu, i aquest no és altra que la seva poca capacitat de regeneració.

Les associacions tenen un procés inicial de formació, un de desenvolupament, un de maduresa i tristament un de davallada. Dependrà de l'esforç dels membres i gestors de l'associació i de les institucions tutelars, la major o menor durada del procés i de la seva pròpia capacitat per generar il·lusions. Il·lusions tant dintre del mateix col·lectiu

Ràdio Arbúcies

Foto: AHMA

Ràdio Arbúcies viu en aquests moments un difícil procés de renovació, per aquest motiu PERXADA ha considerat oportú posar-se en contacte amb diferents persones coneixedores de la problemàtica i que aporten en aquest article la seva opinió així com les possibles solucions a la situació actual.

per continuar tirant endavant el projecte, com per atraure, en el cas d'un servei municipal l'interès de la comunitat.

El manteniment d'aquestes il·lusions i també l'interès de la comunitat, a llarg termini és poc menys que impossible, i per tant fa falta la renovació tant de projectes com també de gent, i això sota un sistema no professionalitzat és molt difícil.

Ràdio Arbúcies al llarg de la seva història ja ha viscut aquest procés, ja ha passat per aquest tràngol, no és per tant una cosa nova ni imprevisible. En aquests moments, per solucionar-ho fa falta que un nou col·lectiu assumeixi les responsabilitats que altres col·lectius han assumit en el seu moment i el que és molt important, pugui comptar amb el suport tant d'antics membres de la Ràdio com de l'Ajuntament.

Si això no es pogués donar en un termini curt de temps, caldria plantejar-se altres solucions, que en cap cas serien fàcils ni des del punt de vista organitzatiu ni tampoc econòmicament.

JORDI GOÑI
ANNA FELIPE
JORDI TURA

ENTREVISTA A JORDI SOLER

Jordi Soler és sens dubte una de les persones que més bé coneix Ràdio Arbúcies, no en va al llarg de gairebé una dècada, i ocupant diferents càrrecs, ha vist evolucionar l'emissora. El seu testimoni és per tant el d'una persona amb una perspectiva àmplia i que ha contribuït d'una manera molt important al desenvolupament de l'emissora municipal.

Durant quant de temps has estat vinculat a l'emissora?
Vaig entrar-hi l'any 86 i vaig estar-hi vinculat fins el 95

Quins càrrecs has ocupat?
He fet una mica de tot; vaig començar fent programes musicals, vaig fer també un programa d'humor els vespres, durant tres anys vaig portar els informatius (entre altres tasques), i entre els anys 1994 i 1995 vaig estar-hi com a director.

Al llarg d'aquests anys quines coses destacaries com a més positives tant a nivell personal com pel que fa referència a l'emissora?

En l'àmbit personal m'ha donat un conjunt d'experiències que d'una altra manera no hauria tingut. El fet d'haver de gestionar t'obliga a espavilar-te, a portar a terme coses que en la vida normal potser no faries, i al mateix temps t'enriqueix personalment ja que t'obliga a involucrar-te en el poble, en les seves activitats, la gent, etc. Pel que fa a l'emissora, hi

ha hagut moments en què ha funcionat raonablement bé, i jo crec que tot i que sempre hi ha coses a millorar l'emissora ha donat un servei de qualitat.

Tècnicament està preparada l'emissora?
Si parlem dels orígens de la Ràdio, en aquells moments els mitjans eren bastant precaris, actualment muntar una emissora, amb les possibilitats que ens dóna la informàtica, és relativament senzill i l'actualització dels equips tècnics demanaria una inversió molt petita. Un altre problema és el local, que amb una perspectiva de desenvolupament a mig termini, demanaria una ubicació més adient.

Com definiries la situació actual de la Ràdio?

La situació actual és de paràlisi, i el problema és sens dubte la manca de relleu. El relleu que vam tenir nosaltres, amb gent que per altra banda ja portava temps a l'emissora, ha aguantat la Ràdio un temps, però darrere d'ells no ha sortit un col·lectiu

prou ampli com per desenvolupar l'emissora. És el problema de moltes entitats: s'ha trencat l'entrada de gent jove, i la gent amb experiència a vegades té altres prioritats.

Quina creus que hauria de ser la solució?

Aquesta és la pregunta del milió. En el seu moment es va intentar fer un projecte de desenvolupament i organització, ja fos via una mena d'associació de col·laboradors o via un ens de comunicació local com proposava l'Ajuntament. De solucions n'hi ha diverses, però segurament seria necessari un cert grau de professionalització, amb una persona que pogués garantir un funcionament mínim.

ENTREVISTA A CARLES FERRER

Membre de Ràdio Arbúcies durant l'últim any en actiu de l'emissora

Quina és la situació actual de Ràdio Arbúcies?

Actualment, la ràdio no està funcionant. En les instal·lacions de RA no s'està portant a terme cap tasca i tampoc s'utilitza com a eina de servei al poble, que era una de les finalitats que hauria de tenir l'emissora municipal. Alhora, la gent ja no l'utilitza a fi d'esplaiar-se o adquirir una sèrie de coneixements, com passava fins ara. En definitiva, ens trobem en un estat d'inactivitat, que esperem sigui temporal.

Quins motius han pogut provocar aquesta situació?

Jo crec que aquests motius són diversos. El primer, i principal, és una falta de motivació col·lectiva.

Moltes de les persones que fa uns quatre o cinc anys havien protagonitzat el punt àlgid pel que fa al nombre de col·laboradors (uns seixanta) van anar perdent la motivació per diverses raons. Potser perquè durant una època es va voler posar massa mà dura, s'exigia massa de la gent que feia el programa i aquesta gent no volia o senzillament no tenia prou temps per dedicar-se de ple a la ràdio.

També cal dir que tampoc se'ns ha recolzat gaire ni se'ns ha pres molt seriosament. La gent potser s'ha desmotivats per aquest motiu. El fet de ser una emissora petita i de no poder competir amb les grans és el principal motiu d'aquesta falta de recolzament per part de molta gent del poble. I molta d'aquesta gent és la que ara es queixa i acusa als últims col·laboradors de la mala situació de la ràdio. Però s'ha de dir que

la falta d'implicació ha vingut de totes bandes, tant dels propis col·laboradors com de la gent del carrer i les institucions.

Quines podrien ser les solucions a aquesta situació?

Potser la millor solució, donada la falta de temps dels col·laboradors per dedicar a l'emissora, seria una semi-professionalització de la ràdio. Això suposaria tenir una persona a la ràdio, cobrant un sou determinat, que si bé no seria el director faria el paper de coordinador, és a dir, d'encarregat que tot funcioni.

Per una altra banda, la captació de col·laboradors també és molt difícil. No sé quina solució es podria trobar en aquest problema. Potser amb uns nous estudis, que, d'altra banda ja estan planificats des de fa anys, la gent s'animaria i acudiria a la ràdio.

En definitiva, crec que a tots, també a l'Ajuntament, ens cal una gran injecció d'empenta per tirar endavant aquest assumpte.

Personalment, quina valoració en fas de tota la problemàtica que RA està patint actualment?

A mi em sap molt greu que l'emissora es trobi en aquesta situació però crec que tampoc hi ha culpables. S'ha arribat a aquesta situació perquè la gent, ja sigui per un motiu o per un altre, no s'hi ha volgut posar.

Els últims caps visibles tampoc ens hem de sentir culpables ja que hem pres les regnes de la ràdio una mica per obligació, quan tota la resta havia llençat la tovallola, i això ens ha portat a la nostra renúncia perquè tampoc ens vàiem capaços de tirar-ho endavant.

Però també cal dir que, durant l'últim any, s'havia creat un grup que era maco i que del qual hauria pogut sortir una bona feina. Altra vegada la manca de temps ha fet que no ens hi poguéssim dedicar de ple.

ENTREVISTA A PERE GARRIGA

Regidor de Participació Ciutadana de l'Ajuntament d'Arbúcies

Quina relació hi ha entre l'Ajuntament d'Arbúcies i Ràdio Arbúcies?

Abans de res, vull manifestar que Ràdio Arbúcies, des dels seus inicis, sempre ha mantingut la seva independència respecte al consistori arbucienc. Ara bé, com a emissora municipal, des de l'Ajuntament s'han subvencionat les seves activitats, s'ha mantingut sempre el contacte amb els seus responsables així com s'ha procurat ajudar-los en la mesura d'allò possible. Des de l'Equip de Govern sempre s'ha tingut clar que Ràdio Arbúcies és una gran eina al servei de la Participació Ciutadana i, per això, sempre se li ha donat suport per tal que l'emissora funcionés el màxim de bé.

Radio Arbúcies a hores d'ara, està passant per un moments difícils. Com se la podria ajudar des de l'Ajuntament?

Doncs se l'ajudarà tal i com s'ha fet fins ara. Cal dir, en aquest sentit, que a principis de l'any passat es va parlar amb els seus

responsables sobre la possibilitat de disposar d'un nou espai des d'on treballar i emetre. Ara bé, en tot allò que té a veure amb qüestions internes de l'emissora sempre s'ha deixat que fos l'equip directiu qui prengués les decisions.

Només voldria afegir que, a nivell personal, em sap molt greu la situació per la qual està passant Ràdio Arbúcies, ja que vaig ser-ne un dels fundadors.

Com s'ha arribat a aquesta situació?

Segurament per diferents causes. Una d'elles podria ser que vingués motivada per la decisió de l'Equip de Govern de tancar la porta d'accés als estudis de l'emissora després de conèixer que d'ells havia desaparegut material divers. Per això, donat que la immensa majoria del material de l'emissora havia estat pagat per l'Ajuntament, o sigui, per tots els arbuciencs, es va decidir establir un control de qui n'entrava i en sortia. Ara bé, es va posar un cartell on s'hi deia que qui volgués accedir-hi truqués a uns determinats telèfons i

se li obriria la porta: i així ha anat, ja que hi ha hagut gent que ha continuat anant a l'emissora i fent ràdio.

Si Ràdio Arbúcies recuperés la seva normalitat, quin paper li tocaria jugar?

Hauria de ser un dels grans centres de la participació ciutadana del municipi. Ràdio Arbúcies hauria de ser el termòmetre de la salut pública del nostre poble, on tant hi tingués cabuda una entitat, una associació, un col·lectiu del poble, com aquella gent que tingués ganes de fer tota mena de programes de ràdio.

En l'àmbit d'Arbúcies quin creus que és el paper que haurien de fer mitjans de comunicació local com Ràdio Arbúcies o PERXADA?

Des de l'Equip de Govern sempre s'ha cregut que els ciutadans han d'estar absolutament informats de tot allò que té a veure amb els diferents aspectes que conformen la vida del poble: prova d'això és, per exemple, la retransmissió

per Ràdio Arbúcies dels Plens Municipals. En aquest sentit, tant Ràdio Arbúcies com PERXADA haurien de fer de corretja transmissora entre administració i administrats. També podríem dir que haurien de ser el reflex de la societat arbucienc. Un mitjà d'informació local no hauria de ser una eina de ningú sinó una eina al servei del poble i feta des del mateix poble.

Els centres educatius estan essent equipats amb les eines que s'han desenvolupat a partir de les noves tecnologies informàtiques i audiovisuals. Per això l'Escola pública i l'Institut han rebut darrerament més ordinadors i els aparells per connectar-se a Via Digital. La connexió a Internet és una realitat des de fa un temps, i gradualment es va generalitzant el seu ús.

NOVES TECNOLOGIES

EL PROJECTE EDUCÀLIA

El projecte Educàlia és un d'aquests projectes tecnològic-informàtics que vol abastar els 3 sectors principals de la comunitat educativa de les escoles d'Educació Infantil i Primària: alumnes, mestres i pares d'alumnes. Es tracta d'una comunitat virtual que, a través d'Internet, vol relacionar cada un d'aquests sectors amb els corresponents a altres escoles.

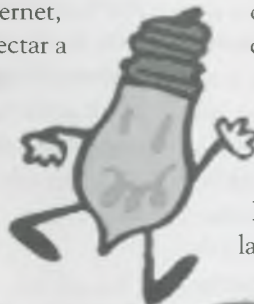
QUÈ ÉS EDUCÀLIA?

Educàlia és una comunitat dinàmica i interactiva que fa servir les noves tecnologies per conversar, jugar, intercanviar experiències,... Permet tenir una bústia personalitzada i una web personal, xats (converses escrites), recerca de persones de la comunitat, tauler d'anuncis i aparador de treball de les escoles i de grups de pares, i moltes més coses. Els alumnes més grans i els mestres podem accedir a Educàlia des de la mateixa

escola i els pares des de casa. Tots plegats, però, anirem descobrint conjuntament les possibilitats d'aquesta eina de comunicació.

L'EDUCÀLIA DELS PARES

Els pares que tenen ordinador a casa i amb connexió a Internet, es poden connectar a Educàlia. Per fer-ho cal anar a l'escola per omplir un senzill

educ@lia

formulari i donar-se d'alta. Al cap de pocs dies reben un codi i una clau secreta, que és el que els permetrà accedir a Educàlia. Tothom pot veure una mostra dels continguts sense que sigui necessària la clau d'accés obrint la *web*, tot escrivint l'adreça www.educalia.org.

EQUIPAMENTS

Durant aquest trimestre l'escola ha estat dotada de nous ordinadors que ajuden a generalitzar la introducció de la informàtica en el currículum. L'aula d'informàtica actual compta amb ordinadors Pentium adquirits ja fa alguns anys i d'altres més nous capaços d'establir connexions a Internet. Disposa també d'una televisió connectada a l'ordinador central, la qual permet veure en

pantalla de TV el treball que s'hi realitza. L'escola ha adquirit també –per mitjà d'una dotació del Departament d'Ensenyament– dos aparells de vídeo i la connexió a Via Digital. Els aparells de vídeo permeten enregistrar una cinta d'una altra directament.

EL GRA I LA PALLA

Permeteu-nos, però, destriar bé el gra de la palla. No fos cas que aquest encarament tecnificat, a mig camí entre el progrés informàtic i el *màrqueting*, ens fes perdre de vista el que realment és important a l'escola. Les relacions humanes, l'atenció a la diversitat, la formació com a persones solidàries, les habilitats per a una bona adaptació a l'entorn ha de prevaldre molt prioritàriament sobre les individualitats i uniformitats de la tecnologia mal entesa. Cal trobar l'equilibri entre l'escola de les innovacions actuals i futures i l'escola humana i tradicional en què els mestres i els alumnes que en formen part en són la referència.

MARTÍ ROBERT
Mestre CEIP Dr. Carulla

Metodologies

El protagonisme de l'aplicació del nou sistema educatiu ha deixat en segon terme durant un temps la importància del concepte de Renovació pedagògica. Les reformes pertocuen als governs però la renovació és mèrit de mestres i professors, individualment, però també en equip. Una tendència en els aspectes de maneres de fer les classes que poc a poc es va estenent a primària, però també a secundària obligatòria, és el de l'aprenentatge cooperatiu. Avui presentem l'experiència que en aquesta línia s'està portant a terme al Col·legi Vedruna de la Vila.

METODOLOGIES RENOVADORES

UNA EXPERIÈNCIA A LES AULES: ELS GRUPS COOPERATIUS

Durant el segon i tercer trimestre del curs passat al Col·legi Vedruna vam portar a terme una experiència a les aules de 2n de Cicle inicial i al Cicle Mitjà, basada en l'aprenentatge cooperatiu. Es tractava d'organitzar una àrea —en aquest cas, les Matemàtiques— amb una nova metodologia que fomentés la companyonia enfront de l'individualisme i que afavorís les relacions entre els alumnes i una millora del rendiment escolar. El concepte de cooperació semblava simple, però canviar una aula on normalment hi dominava l'individualisme i la competició per una aula dominada per la col·laboració va ser un procés complex i a llarg termini.

“En els mètodes cooperatius hi conflueixen la psicologia conductual i la social. L'aprenentatge es produeix sobre la base de la interacció dels membres del grup. En

canvi, en una estructura competitiva l'èxit d'un alumne ve acompanyat sovint pel fracàs dels altres”.

L'ORGANITZACIÓ DE L'AULA

Es tractava d'organitzar diversos grups a la classe de quatre membres —o tres si es donava el cas. Es distribuïen de la següent manera: un alumne de rendiment alt, dos alumnes de rendiment mig i un alumne de rendiment baix. D'aquesta manera s'aconseguien grups heterogenis. Un cop formats, el mestre presentava el material a utilitzar.

1. Un full on hi constaven els objectius, tan conceptuals i procedimentals com d'actitud. Així s'anticipava a l'alumne el que s'havia de treballar i el que s'havia d'assolir. Ells en feien una avaluació inicial molt senzilla que ens marcava el coneixement que tenien sobre el tema o objecte d'estudi.

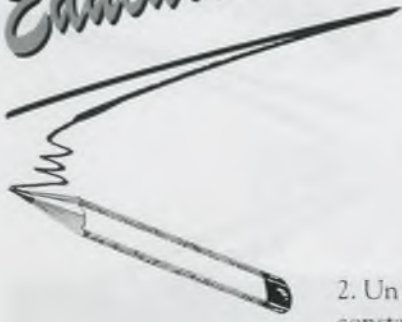
Grups cooperatius a 2n de CM.

Foto: Arxiu Vedruna

Treball en grup general a 2n de CI.

Foto: Arxiu Vedruna

2. Un full on hi constaven totes les activitats previstes temporalitzades per sessions. D'aquesta manera, se sentien més generadors del seu propi aprenentatge.

Un cop disposaven ja del material i havien realitzat l'avaluació inicial dels objectius, el mestre ja podia fer la presentació del tema en gran grup i seguidament ells es disposaven a treballar el que el full de temporalització els marcava. Per estructurar la responsabilitat intergrup, un membre de cada grup —i de manera rotativa— s'escollia com a responsable del seu equip. Era l'encarregat de canalitzar les dificultats, de recollir la tasca acabada. En la mesura que sorgien les dificultats entre ells se les discutien i aquell que es pensava tenir la solució l'exposava o s'intercanviaven

informació. El mestre orientava i supervisava el treball. Sovint, sobretot a l'inici de l'experiència, sorgien dificultats que no se sabien resoldre però que no eren pròpies de l'aprenentatge. Solien ser fonamentades en l'individualisme de cadascun, degut a les poques ganes que tenien d'escoltar-se els uns als altres.

ELS RESULTATS

Els resultats de l'experiència van ser prou positius. Creiem que es van afavorir molt les relacions entre els alumnes. Malgrat que sempre pensàvem que ja s'entien prou bé, era quan s'enfrontaven davant del seu propi aprenentatge quan es feien palesos problemes que ens semblaven inexistents. El fet de treballar i col·laborar en grup, tolerant-se

mútuament els petits conflictes, respectant-se les opinions, ajudant-se els uns als altres, comportava un increment notable de la interacció verbal. Aquells alumnes que normalment no participaven gaire es van espavilar a opinar i, aquells que participaven molt, van aprendre a escoltar i respectar les opinions dels companys. I també en aquest ambient òptim que s'anava aconseguint a mesura que s'anava adaptant al nou sistema, afavorint el clima afectiu i de relació que provocava una millora del rendiment escolar i de l'autoestima davant les possibilitats de cadascú.

Caldrà pensar sovint en aquestes noves estratègies d'aprenentatge que, malgrat que portessin força feina, un cop es van veient els resultats, són prou engrescadores per portar-les a terme a d'altres àrees i també adaptant-ho a tots els nivells.

MARTA ROSSELL I MASÓ,
MARIONA ROVIRA I
PUJOLRÀS,
RAMON REYERO I PLA,
Mestres del Col·legi Vedruna
d'Arbúcies

BREUS

Hem començat un nou any, l'esperat 2000, i en aquest nombre volem deixar constància d'algunes de les darreres activitats complementàries dels centres educatius del trimestre passat.

CAMPANYA DE SOLIDARITAT AMB ELS BÀLCANS

Durant el mes de desembre els centres d'ensenyament van col·laborar en la campanya organitzada per la Creu Roja sobre la recollida de farina i sucre per als que pateixen als Balcans.

NADAL

Com és tradicional les escoles van celebrar el Nadal, amb els preparatius previs que suposen l'engalanar i ambientar passadissos amb manualitats, poemes etc. inspirats en motius nadalencs. El més petit van dibuixar o van escriure —els que n'aprenen— la carta als reis i van rebre la visita del patge dels mags. També es va continuar amb la tradició de fer cagar el Tió. El CEIP Dr. Carulla va fer dos dies, el 21 i 22 de desembre, de jornades de portes obertes. Les activitats centrals i

Treball en grups cooperatius a 2n de CM.

Foto: Arxiu Vedruna

específiques van ser uns recitals de cançons –algunes nadalenques– organitzats per la mestra de música i a càrrec dels alumnes de Primària. Es van fer a la Capella de la Pietat. Per al parvulari es van fer els mateixos recitals a l'aula de música de l'escola durant la setmana anterior. A l'IES Montsoriu es va fer un concurs de nades al pati a càrrec de les diferents classes

atorgant un diploma als que, a judici d'un jurat, s'hi havia esmerçat més. També es va comptar amb l'atuació d'un grup de rock format per alumnes del centre, es va fer un pessebre vivent a càrrec dels de segon de Batxilerat. La festa va acabar amb una rifa per ajudar a recollir fons als alumnes de quart d'ESO per fer un viatge de final de l'etapa obligatòria.

El patge va repartir una moneda de xocolata.

M. Bonfill, Arxiu Dr. Carulla

El moment de fer caure el Tió.

M. Bonfill, Arxiu Dr Carulla

JORNADES

L'IES Montsoriu, durant la 2a quinzena de novembre, va viure unes jornades per la solidaritat i la tolerància. Va instal·lar-se una exposició titulada *El tercer món també és cosa teva* durant quinze dies i es van fer xerrades a diferents cursos. Els tres primers cursos d'ESO van poder escoltar a uns joves de l'ONG *Setem* que els explicaven vivències a Àfrica. Ramon Planas, brigadista de *Soarpal*, va transmetre el que va veure aquest estiu passat a Nicaragua als nois i noies de quart d'ESO. Pels més grans va haver-hi una xerrada sobre el voluntariat a càrrec de membres de l'*Associació de Voluntaris d'Arbúcies*, entre els quals hi

havia alumnes del mateix institut que explicaven les accions als seus companys i companyes.

Per altra banda el divendres dia 9 de desembre, vigília de la commemoració del 51 aniversari de la *Declaració dels Drets Humans*, va repetir-se l'experiència iniciada l'any anterior de fer unes curses no competitives pels DH, usant com a testimoni de cada relleu un *pergamí* amb el text aprovat per les Nacions Unides. Es calcula que entre tots els participants es van fer més de 20 quilòmetres. També va exposar-se al rebedor del centre la *Declaració* i uns treballs fets per alumnes.

ARBÚCIES ÉS ACTUALITAT A CATALUNYA CULTURA

El desembre passat, les dues classes de sisè del CEIP Dr. Carulla van fer una excursió a Barcelona visitant els seus estudis com a activitat complementària al tema dels mitjans de comunicació. Allà van enregistrar els treballs que portaven preparats sobre els carrers més emblemàtics de la

nostra vila el Sorral i la Plaça de la Vila, una tertúlia i les preguntes d'una entrevista a l'actor Marc Cartes que intervén en una coneguda sèrie de la televisió catalana. Alguns enregistraments ja s'han emès en el programa infantil *Patim, patam, patum* durant el mes de gener.

Els joves aprenents de locutors de 6è als estudis de Catalunya Cultura

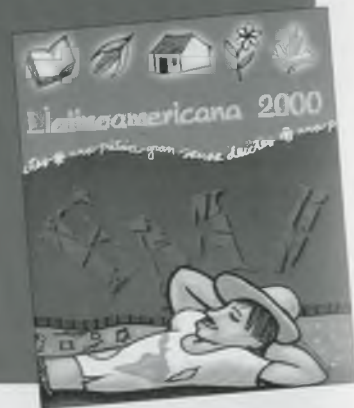
Foto: A. Rutllant

DEUTE EXTERN, O LA HISTÒRIA D'UN

PRESENTACIÓ DE L'AGENDA LLATIONAMERICANA 2000

Com ja comença a ser tradició els darrers mesos de l'any, va tenir lloc la presentació de l'Agenda Llatinoamericana 2000 el 26 del novembre passat. Aquesta edició està dedicada al Deute Extern per la qual cosa les xerrades i l'actuació del grup Tornaveu d'Arbúcies varen girar entorn d'aquest tema. La primera exposició va ser feta per Jordi Pujadas i va fer una revisió de les causes i conseqüències del deute. Va justificar que el deute ja no és deute donat que està pagat i que en el fons som els països rics els que prenent dels països empobrits les primeres matèries o pagant malament els seus productes som els que tenim el deute amb ells. Condonar el deute només ha de ser el primer pas per establir un equilibri més just entre Nord i Sud. La segona aportació va ser de Cecília Peñaherrera, periodista i economista equatoriana, que amb contundència va afirmar que el deute els va ser imposat des del primer món ja que el poble no va demanar mai ser desenvolupat a la manera occidental, que els països del Sud han estat empobrits però que són rics en recursos. En referència a la campanya de condonació del deute, i donant per entès que evidentment que s'ha de CONDONAR, va emfatitzar que el Deute Extern cal CONDENAR-LO, és a dir condemnar el que fa possible aquesta injustícia. La representació dels Tornaveu va simular un judici presidit per la Mare Terra basat en la recitació de textos de Pere Casaldàliga, un dels impulsors de l'Agenda Llatinoamericana editada a partir de l'any 1992 i distribuïda arreu del món traduïda a diferents idiomes, entre ells el català.

EL DEUTE EXTERN

Anomenem deute extern a la quantitat de diners que els països empobrits deuen a entitats i països rics a conseqüència de préstecs rebuts pels seus governs i als quals no poden fer front. El deute prové dels crèdits i préstecs que els països pobres van rebre, durant els anys setanta i vuitanta, de bancs privats, de l'estat i d'institucions multilaterals. Es van prestar diners en un moment en què els països rics estaven en crisi i el capitalisme va triar els països empobrits com a nou mercat del diner.

La primera part de l'acta foren dues xerrades sobre el Deute Extern.

Foto: Jordi Planas

Molts d'aquests préstecs es van condicionar, a més, a la compra de mercaderies produïdes en els països industrialitzats, fins i tot a la compra d'armament. L'augment dels tipus d'interès, juntament amb la depreciació del preu de les primeres matèries, han fet que el deute no es pugui pagar.

ELS ORÍGENS DEL PROBLEMA

1. RAONS ESTRUCTURALS

1.1 El comerç desigual. És conegut per tothom el tema de la relació d'intercanvi desfavorable que pateixen els països del Tercer Món. Les capacitats negociadores a gran escala dels venedors d'aquests països són menors que les dels compradors del "Nord". Això, unit a l'aparició de productes químics que poden substituir determinades matèries primeres que tradicionalment produeixen els països empobrits, es reflecteix en un

preu menor de les exportacions que fan aquests països enfront d'un increment dels preus de les importacions que han de fer procedents dels països rics. Aquest factor comporta un desequilibri de la balança comercial que en el seu moment fou un primer element generador de deute.

1.2 Les despeses nocives. Una part important de les divises que surten dels països del Tercer Món són conseqüència de la compra de béns o serveis que no tenen res a veure amb el benestar de la població i sí amb els interessos dels grups privilegiats que viuen en aquests mateixos països. Compra d'armament, productes de luxe, obres faraòniques, estades a l'estranger i evasió de capital són els elements més representatius d'aquest tipus de despeses improductives però que incrementen fortament el deute.

1.3 L'actuació de les companyies transnacionals. El fet mateix de l'establiment d'una transnacional suposa en general una sortida de divises.

Pensem en la repatriació dels beneficis, l'abonament de patents, marques i llicències de l'empresa matriu, el pagament d'interessos de crèdits rebuts de l'exterior i les remeses salarials dels seus directius als països d'origen.

1.4 La política de crèdits a l'exportació. Els crèdits a l'exportació es concedeixen des dels països industrialitzats als països del Tercer Món a fi que aquests adquireixin mercaderies produïdes en els primers. Normalment serveixen per crear o potenciar nous mercats per a la sobreproducció industrial del Nord i a més, sovint es comptabilitzen com a ajuda al desenvolupament. Més greu és quan amb aquests crèdits es financien obres d'infraestructura executades per constructors i empreses d'enginyeria dels països industrialitzats. El desfasament entre l'amortització a llarg termini, d'uns 25 a 30 anys, i el venciment dels crèdits entre 3 i 8 anys, obliga a renovacions constants amb el cost afegit corresponent.

DEUTE ETERN?

DEUTE QUE NO HO ES

2 RAONS CONJUNTURALS

2.1 Els crèdits mal utilitzats. Una part de l'endeutament prové de l'època en què molts països del Tercer Món van aconseguir la seva independència política. En convertir-se en membres dels organismes financers internacionals van aconseguir que aquests els concedissin crèdits "tous", és a dir, amb interessos baixos, períodes d'amortització llargs i fase inicial exempta de devolució. La utilització inadequada dels capitals rebuts - compra d'armes, evasió de divises, compra a l'estranger de béns de luxe, etc. - a més dels factors d'endeutament que ja hem dit, va fer pràcticament impossible la devolució dels crèdits en el moment del seu venciment, cosa que va obligar a fer-ne diverses renovacions.

2.2 Renovacions perjudicials. Les renovacions forçades del deute han resultat sempre molt perjudicials pels països endeutats per raons directament vinculades al funcionament dels mercats financers internacionals. Només en citaré algunes molt de passada: inestabilitats dels mercats, devaluació del dòlar, pèrdua de valor de les monedes locals, encariment dels tipus d'interès dels nous crèdits renovats que, a més, deixen de ser "tous", etc. Una modalitat emprada sovint és la privatització d'empreses públiques per després vendre-les a capital estranger. Això ha representat en molts casos un endeutament més gran, perquè les empreses que es podien vendre, que eren precisament les rendibles, s'han venut a baix preu degut a la urgència per obtenir divises.

Com es pot veure es tracta d'un fenomen molt complex,

que ha anat creixent de manera inexorable d'any en any, i que s'ha convertit en un nou obstacle per a l'alliberament.

LA SITUACIÓ ACTUAL

L'any 1982 la impossibilitat, primer de Mèxic i després d'altres països, de fer front als compromisos internacionals de pagament va posar de manifest el problema del deute extern dels països empobrits. A aquest fet potser no se li hauria donat massa importància si no fos que afectà els països rics, per la seva condició de creditors. A partir d'aquí va augmentar la consciència de la interdependència del nostre món i els governs, els bancs i les institucions financeres es van mobilitzar a la recerca de solucions.

Les solucions que es van proposar per descomptat que responien més als interessos dels creditors que no pas als dels deutors, cosa que es podia esperar tenint en compte que les propostes van sortir del Fons Monetari Internacional (FMI), el Banc Mundial (BM) i de les administracions nord-americanes. Aquestes propostes variaven en funció del tipus de deute, distingint clarament entre el deute privat en què els creditors són bancs, companyies d'assegurances, fons d'inversions o de pensions, empreses, etc. i el deute públic en el qual els creditors són els governs o organismes internacionals.

En qualsevol cas ja hem vist que aquestes propostes de solució van comportar o bé un augment del deute en renovar-los, o bé l'aplicació d'uns Plans d'Ajustament

Estructural (PAE) que van suposar un enorme cost social per a la població en general i pels treballadors i treballadores en particular. A la dècada dels noranta el problema del deute extern dels països empobrits se'ns presenta com un dels elements que impossibilita el seu desenvolupament econòmic i la satisfacció de les necessitats bàsiques dels seus ciutadans. Per això i amb motiu del jubileu de l'any 2000, diferents esglésies cristianes, han llançat una campanya demanant la condonació d'aquest deute, per tal de possibilitar que milions de persones puguin viure amb dignitat i llibertat.

CONSEQÜÈNCIES ECONÒMIQUES I SOCIALS

El deute extern limita els recursos per al desenvolupament ja que les importacions de béns, serveis i tecnologia per a la indústria i les infraestructures necessàries només són possibles a petita escala. Els Plans d'Ajustament Estructural que s'han aplicat exigeixen controlar la inflació, cosa que es fa bàsicament limitant els salaris i les pensions, amb la conseqüent pèrdua de poder adquisitiu de la majoria de la població, cosa que comporta dificultats per a moltes petites i mitjanes empreses. Una altra mesura acostuma a ser la reducció del dèficit pressupostari que implica una disminució de les prestacions socials com poden ser educació, sanitat, serveis socials...

Es produeix falta d'abastament i escassetat de

productes, sobretot d'importació, en el mercat interior. Tanmateix s'imposa una política de privatitzacions d'empreses i serveis que només empitjora la situació.

Tot això es tradueix a la pràctica en moltes dificultats de supervivència per a la majoria de la població d'aquests països empobrits. Per posar algun exemple concret, podem recordar que:

- cada any moren més de cinc-cents mil (500.000) infants com a conseqüència dels retalls en els serveis sanitaris provocats pel pagament del deute;
- en alguns països es talen les selves tropicals i es permet la sobreexplotació de la riquesa del sòl i els mars;
- Àfrica gasta quatre vegades més pagant el deute que en atenció sanitària;
- Moçambic dedica el 33% del seu pressupost al deute, i només un 7,9% a educació i un 3,3% (deu vegades menys) a sanitat.
- Cada any el Tercer Món paga a Occident 4,4 vegades més en devolucions de deutes del que rep en qualitat d'ajuda.
- Cada persona d'aquests països, i cada infant en néixer, té un "deute" d'unes 75.000 ptes. amb Occident, això és més del que guanya la majoria en un any.

La condonació del deute per a l'any 2000 salvaria la vida de 21.000.000 d'infants.

Però no hem de creure que amb el perdó del "deute que no és deute", ja estarà tot arreglat. Si s'aconsegueix alguns països s'hauran tret de sobre un dels pesos que no els deixa créixer, però encara quedaran moltes situacions injustes per solucionar.

Actuació del grup Tornaveu.

Foto: Jordi Planas

EDMON RIBATALLADA I ROVIRA

Xerrada amb Gaspar Vellvehí i Fontbona

JARDINER MUNICIPAL ELS DARRERS

Aprofitant que en aquest número de Perxada tractem el tema dels espais enjardinats de la vila, hem cregut oportú entrevistar a una de les persones que més hi ha tingut a veure en els últims 10 anys. Ell es diu Gaspar Vellvehí i Fontbona, va nèixer el 30 d'octubre de 1934 i després de 10 anys d'encarregat de la brigada municipal de jardineria, aquest any s'ha retirat. Amb ell ens acostarem a la feina de jardiner municipal.

Després d'estar 10 anys de jardiner a Can Sitra, el 10 de novembre de 1989 en Gaspar va començar a la brigada municipal com encarregat, substituint en Pepito de Cal Marxant. El seu aprenentatge el va fer primer a pagès a on vivia, i segons diu "...com una mica forçat" i més tard treballant en un plantàrium. Però assegura que n'ha après amb la pràctica diària i escoltant als que en saben més.

Què ens pot dir de la brigada de jardineria?

Normalment la formen de 3 a 4 persones encara que en les èpoques de poda pugui venir algú més a ajudar-nos. Som una colla força unida i sense massa problemes, i més o menys sempre hem estat els mateixos: en Joan Funuyet, l'Enric Pons i en Lluís Codina.

Quines són les feines que fan durant l'any?

Principalment tres: a la primavera i fins a finals d'agost es fumiga 3 o 4 vegades perquè sinó els arbres agafarien malalties. Això ho fem a les sis del matí abans que la gent surti a treballar. Cap a l'octubre es comencen a podar els arbres, es fa tan aviat per així no deixar caure tantes fulles que després s'han de recollir i algunes com les del

Ginkgo en ser carnesos quan cauen al terra provoquen rrelliscades a les voreres. La poda comporta molta feina ja que les branques s'han d'ajustar als carrers estrets del poble i tampoc podem molestar als cotxes ni tocar les façanes. L'arbre de la plaça és l'únic que es poda cada quatre anys. Així se'l castiga menys.

Què vol dir que se'l castiga menys?

Els carrers del centre del poble són estrets i per tant arbres estan limitats d'espai. Arbres que en estat natural serien molt més alts aquí no es poden deixar créixer tant i per això se'ls hi fa una poda severa; amb la qual cosa es castiga l'arbre.

Com creu que han evolucionat els parcs i jardins?

Sobretot en espai, cada vegada hi ha més places. Al principi es feia poca feina però últimament no es para mai.

Membres de la brigada espurgant un plàtan a la Plaça de Can Reus.

r Vellvehí RERS 10 ANYS

Comparant amb altres pobles, com li sembla que està Arbúcies?

En altres llocs com per exemple Sant Hilari tenen jardins molt macos, hi ha jardineros que ho fan molt bé. Aquí potser sí que es podria fer millor. Però el que tenim és més autòcton i també està molt bé.

Creu que la gent té prou cura dels enjardinaments municipals?

En general sí, el que passa es que sempre peten els mateixos arbres, hi ha 3 o 4 llocs on sempre es fan malbé les plantes. Ja se sap el jovent...

...i la seva feina, s'ha trobat recompensat?

Sí, quan hem fet una feina la gent et troba pel carrer i et comenta "... veus que bé que ha quedat aquella plaça, ara sí que es veu que feu coses"

Sap que quan van tallar els plataners i l'ayet de Can Reus va haver-hi gent no gaire contenta?

Sí ja ho sé, es va criticar però un dels arbres estava malalt, el tronc tenia per dins més de 20 cm. de diàmetre sec. Encara que hagués viscut alguns anys estava sentenciat. L'ayet estava previst mantenir-lo

viu, però al ser tant gran es va trencar en arrencar-lo. Tenint molts arbres; de fet només en van treure tres de tota la plaça, si ho haguéssim fet al revés seria una altra cosa.

En Gaspar, que no vol que li fem una foto, ens assegura que el seu pitjor dia de feina va ser el primer any que va esporgar l'arbre de la plaça, només arribar a les branques de dalt ja va voler ser altre cop a terra. Però que en general ha estat força feliç en la seva feina. Ara sí, ens diu que a casa seva té un jardí però que ell no hi fa res.

ALFONS CASADO
AMARGANT

Gaspar Vellvehí.

Foto: AHMA

ECOBREUS

- Els veïns i entitats diverses del paratge natural Guillerries-Savassona s'han oposat a la gestió que fa el consorci de les 4.000 h. Consideren que sota la pretensió inicial de fomentar l'espai agrari i forestal s'amaga un projecte que empara l'especulació urbanística i la promoció turística.
- Es convoquen els Premis Europeus de Medi Ambient a l'empresa. Són premis biennals en reconeixement a l'esforç innovador portat a terme per les empreses europees per garantir la prevenció de l'entorn.
- Un total de 28 entitats gironines van constituir al gener una plataforma contra els trasbalsaments. Aquesta plataforma té com a primer objectiu oposar-se al trasbalsament d'aigües del riu Roine i promoure la gestió de la demanda d'aigua i l'estalvi.
- Es pot visitar al Palau Robert de Barcelona l'exposició comissariada per Martí Boda: Parcs Naturals, més enllà dels límits. L'exposició vol sensibilitzar al públic respecte al nostre patrimoni natural i com el desenvolupament social no té perquè comportar un impacte negatiu sobre la Terra.

UN TOMB PER LA VILA

EL VERD URBÀ D'ARBÚCIES

...De tots els finestrals i balcons eixien torratxes vessant verdor i coloraina, els porxats no deixaven entreveure res de llur fustam: tal era l'esclat d'enredades campanetes i serments que s'hi enfilaven embrutint-t'ho tot, deixant solament el buid interior, (Bover, 1988). Han passat molts anys des que es va fer aquesta descripció d'un dels carrers del poble. L'anhel persistent d'integrar el medi urbà i la natura més verge provoca que l'ajardinament dels nostres carrers esdevingui tot un art. De resultes tenim que aquests espais són un element més que ens ajuda a explicar la història del nostre poble.

FRUIT D'UN PROCÉS

Tant els espais ajardinats com l'arbrat dels carrers són fruit de les activitats i les necessitats que en cada moment han tingut els arbucians. De la vegetació espontània que devia créixer al voltant de les cases quan potser ni els carrers existien, poc a poc, i a mesura que s'arreglaven els camins perquè passessin els primers cotxes, les vores s'anaven plantant d'acícies i altres espècies pròpies de la zona. Més tard, la visió romàntica de la natura que

arribarà amb la burgesia barcelonina de principis de segle contribuirà a què cada vegada hi hagi més jardins i a més aquests més arreglats. Són anys en els quals es busca conservar una natura primitiva; però com diu Francesc Carreras "...també es produeix una tasca d'higienització i civilització d'aquesta". A la nostra Vila la carretera tindrà un paper fonamental en aquesta tasca d'ornamentació urbana.

Ben aviat les acícies de la carretera seran substituïdes per plàtans híbrids que afermaran els fonaments del carrer. A partir de llavors hi ha un esforç per apropar la imatge dels nous carrers a la que té la carretera. De seguida, el plàtan serà l'arbre més freqüent de trobar a banda i banda dels carrers. Un exemple en serà el carrer de l'Estenedor. Com molt bé explica Andreu Bover en el llibre "Arbúcies: estudi del medi i formes de vida (1743-1940)", el plàtan neix amb els canvis històrics i socio-culturals que commouen la vila; és un símbol dels processos macrosocials externs al municipi. Així, tenim per exemple l'arbre de la plaça el qual va ser plantat per festejar la proclamació de la primera república.

Més tard, la construcció de la carretera Arbúcies-Vic va provocar la tallada de molts plàtans com imperatiu per eixamplar el vial davant les noves necessitats d'espai per poder passar els cotxes.

Aquest fet provocarà una protesta dels veïns que exigiran la plantació de nous plàtans. Aquesta preocupació dels veïns per l'arbrat el podem també trobar anys després, concretament fa dos anys quan es van tallar dos plàtans i un avet a la plaça de Can Reus per fer la rotonda.

Amb el coneixament de noves plantes i la voluntat dels nous ajuntaments de l'època el plàtan mica a mica serà substituït per noves espècies. Així, essent el Sr. Garolera alcalde Arbúcies, les zones ajardinades guanyaran amb diversitat i quantitat. Per exemple, el carrer Camprodon es va replantar d'unes espècies que encara avui tenim: Liquidambars, Blades i Ginkgos; també es va millorar l'arbrat de la plaça de la riera on es plantaren Baladres i es va fer l'ajardinament de la pujada a Magnès des del Pont Vermell amb pites i Cactus. En tots els casos es va buscar l'adaptabilitat de les plantes al seu entorn.

Membres del servei ocupacional fent feines de manteniment al Parc de la Glorieta.
Foto: Alfons Casado

JARDÍ DEL MONTSENY

ALFONS CASADO
AMARGANT

Detall d'una cotoneaster al Jardí del Montseny.

Detall en l'ajardinament d'un suro.

Libocedres a la Bassa de la Farga.

Ja en èpoques més presents, amb CUPA al capdavant del consistori i amb el naixement de la regidoria de Medi Ambient, els espais ajardinats del poble prenen un nou protagonisme. Es comença una política de guanyar espai públic i convertir-lo en zones ajardinades. A partir d'aquí i fins a l'actualitat no s'ha parat de reconvertir zones marginals en espais de gran valor paisagístic. Aproximadament Arbúcies té ara unes 7 hectàries d'espais catalogats com a zona verda i no edificable.

ELS ESPAIS AJARDINATS, ELS PARCS

Arbúcies té dins el que és el nucli urbà 17 zones ajardinades i 18 si comptem el jardí privat del Roquer. Cadascuna d'elles té una història que les fa ésser singular, alhora que els arbuciençs les hem anat impregnant d'una funcionalitat particular. A l'hivern en les hores centrals del dia, en els jardins de la Bassa de la Farga és normal trobar-hi avis que fan tertúlia, mentre que no fa pas gaires dies es podia veure com un grup d'excursionistes escoltaven les explicacions del seu guia tot mirant les plantes autòctones del Montseny que hi ha al jardí botànic de l'entrada del poble. Mentrestant, el jovent tendeix a anar al passeig de la riera o al sot del Palau.

Darrerament s'han creat noves zones verdes que definitivament converteixen Arbúcies en Vila jardí del Montseny, es fa: la plaça de la Solidaritat, el Parc de la Glorieta, el parc de la Font Agudes, la Plaça de Florac, la plaça de Lluís Companys, el Sot de Palau, la plaça Mompou, el parc de la Corbadora, el Gorg Nou i el jardí botànic de l'entrada al poble. Els parcs municipals d'Arbúcies potser no tenen la vistositat d'altres jardins urbans molt més treballats florísticament, en canvi,

tenen una riquesa paisagística que no trobaríem fàcilment en altres indrets. La condició silícia dels sòls i el clima afavoreixen una diversitat vegetal inèdita. El parc de la Glorieta és segurament el lloc més interessant de tots. En un espai d'uns 500 m² trobem la varietat més gran d'espècies, hi veiem freixes, tuies, boixos de gran diàmetre, palmeres, canya americana o unes esveltes alzines i roures, entre moltes altres plantes inferiors típiques del Montseny. Aquesta varietat que tant agradava a Santiago Rossifol, curiosament és fruit d'una actuació immobiliària de principis de segle i per tant ens trobem davant un jardí totalment artificial. Un altre dels parcs bonics, fruit també de la iniciativa privada, va ser l'arranjament del Parc Font de les Agudes, aquí trobem espècies més pròpies de la zona: arítjols, diversos tipus de falgueres, avellaners, castanyers, freixes, acàcies, cirerers, entre moltes altres.

Qui es vulgui atansar per aquest paisatge de verd urbà disfrutará d'una riquesa vegetal no habitual de trobar a tot arreu. Però que tampoc s'enganyi, la major part d'aquest paisatge igual que tota la vegetació del nostre país és fruit de la mà de l'home. Algunes de les espècies

que hi podeu veure són: verns i freixes a la Corbadora; crataegus i sequoies als jardins de Lluís Companys; mimoses i libocedres a la Bassa de la Farga; evònims, cedres, verns, sequoies i fins i tot pomeres al Sot del Palau. Com a rareses podem veure catalpes a la Plaça de Florac i uns pocs liriodendron o arbres dels tulipans i evònimus als col·legis. I per qui vulgui aprendre de forma molt didàctica la vegetació autòctona del Montseny que es deixi perdre durant una estona al Jardí del Montseny, - jardí botànic de l'entrada del poble- aquí veurem: ginebrons, aranyoners, arç blanc, gerderes, avets, roures, alzines,...

En Joan Fonollet
esporgant un plàtan a la
Plaça de Can Reus.

Foto: Alfons Casado

Itinerari Santiago Rusiñol.
Foto: Alfons Casado

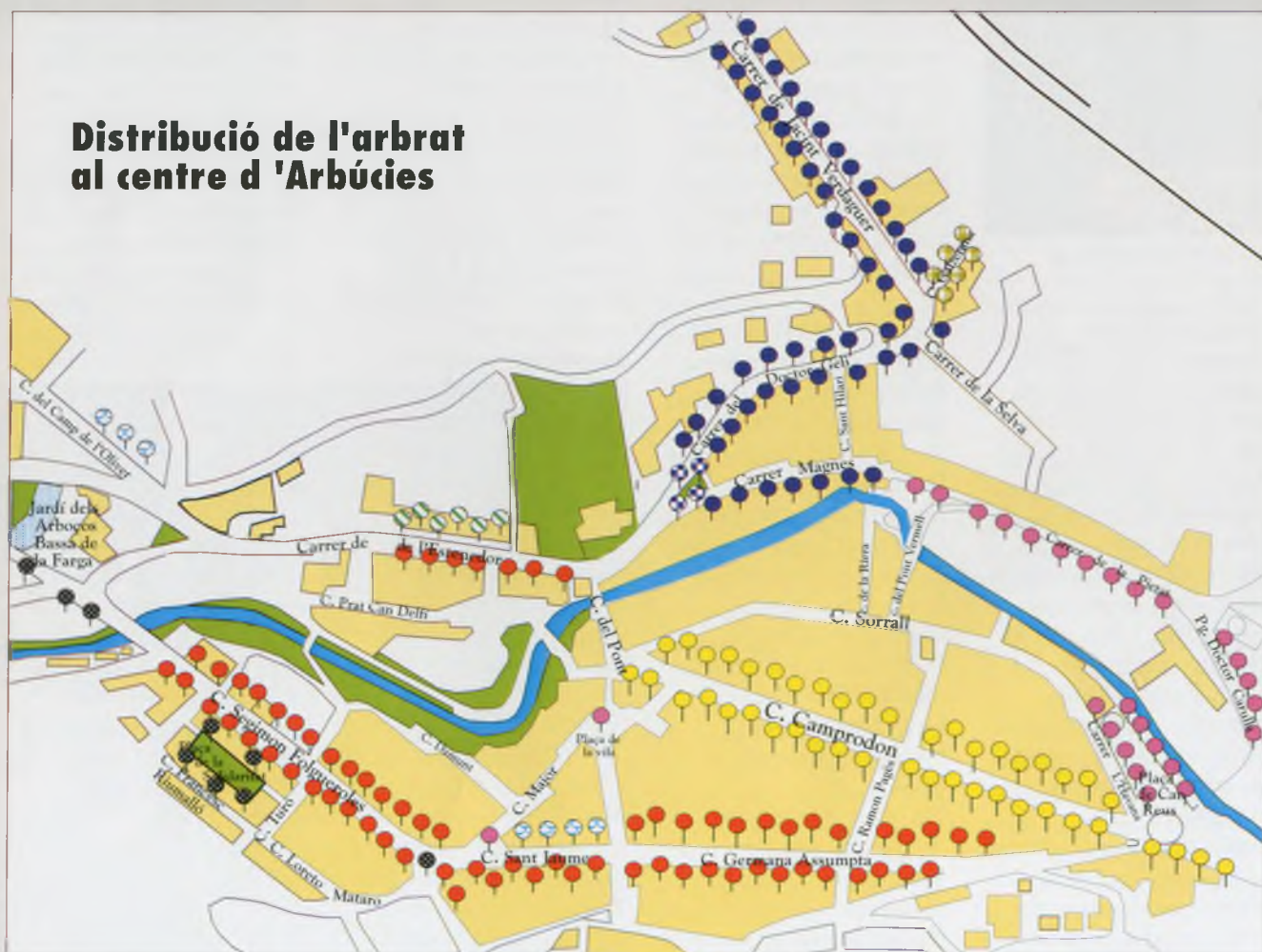
ELS ARBRES AMB ELS SEUS CARRERS

Els arbres dels espais urbans, com hem vist, canvien en la mesura que ho fa la nostra societat. Segurament els primers consistoris que van plantar arbres al poble avui en dia no haguessin plantat la mateixa tipologia d'arbre

que en que ho van fer el seu dia. Els arbres dels jardins i parcs abans que són vistos per la societat com un servei, i per tant, formen part d'un mobiliari urbà que sovint no és tractat com es deuria. D'ells demanem que facin ombra

a l'estiu, que facin bonic a la primavera quan floreixen i també a la tardor quan els hi cauen les fulles, tot donant vida als carrers grisosos per l'asfalt i el ciment. I, fins i tot, han de donar representativitat a la comunitat. Però, en cap

cas, han ser una amenaça per la xarxa subterrànea de llum i aigua, ni per els cables elèctrics, ni pels fonaments ni voreres. A més a més, tampoc és bo que malmetin les boniques façanes de les cases. Aquestes són exigències que només unes poques espècies poden complir. Una de les que sí ho fa és la Larguerstrèmia: aquest és un arbust que amb la poda se'l converteix en un arbre de 3 ó 4 metres de altura, a més les seves arrels són poc profundes i té poques fulles, - el que en facilita la recollida-

Mapa: Alfons Casado

En els últims temps l'arbrat urbà ha crescut tant en quantitat com en qualitat. De la trentena d'espècies d'arbres diferents que aproximadament hi ha als carrers i parcs d'Arbúcies hem intentat agrupar-ne i representar-ne unes poques en el mapa adjunt. El resultat d'aquesta distribució no és fruit de l'atzar i sí en canvi de la història i de l'estudi per adaptar la planta a l'indret. En alguns llocs s'han fet substitucions d'uns arbres per uns altres mentre que en altres carrers s'hi ha replantat de nou. Als

- Ginkgo
Liquidambar
Blada
- Larguèstrèmia
- Tell de fulla gran
Tell Argentat
- Plàtan
- Negudo
Om
Castanyer d'índies
- Blada
- Espinalb
centreeuropeu
- Til·ler
- Morera

LAGERSTROEMIA INDICA (LARGUERSTRÈMIA)

Procedeix de l'Àsia, concretament de la part de l'Índia encara que es cultiva per tot el món per a les seves vistoses flors. Tot i que és un arbust, pot arribar als 15 metres d'altura, és de tronc gruixut i branques molt separades que neixen de força amunt. Les fulles són coriàcies de color blau fosc grisós i cauen en poc temps en períodes de sequera.

GINKGO BILOBA (GINKGO)

És originari de la Xina, ha sobreviscut fins a l'actualitat gràcies als monestirs xinesos i a la seva condició d'arbre sagrat. Pot arribar als 40 metres d'altura i la seva escorça és vermellova, profundament ondulada i acanalada. La seva capçada és alta i esvelta. Les seves fulles són caduques amb la vora dentada, dividida pel centre i una gran nerviació. El seu fruit és de color verd al principi, després groc i finalment marró.

ACER PLATANOIDES (ERABLE O BLADA)

Pertany al país de la fageda, és un arbre poc alt; el tronc és d'escorça llisa; la capçada és de forma de cúpula alta, de vegades ampla, de brots curts i perpendicular a l'hivern i densament frondosa a l'estiu. Les fulles són semblants a les del plàtan, grans, verdes i lluents. Les flors surten abans que les fulles i duren fins que aquestes surten.

carrers: Camprodon, Mages, Pietat, Dr. Carulla i La Habana s'ha mantingut l'arbrat antic. I s'han fet noves plantacions: al Carrer Lluís Torres, Solidaritat i Jacint Verdaguer de til·lers, al carrer Estenador, la Galzerana i el Camp de l'Oliver de Laguerstrèmies i es va fer un pomari al Sot de Palau. Entre 97-98 una de les actuacions importants de regidoria de Medi Ambient va ser canviar els roures americans i les acàcies dels carrers Germana Assumpta, Sant Jaume i Fogueroles per Larguerstrèmies. També s'actualitza l'inventari que al 1989 va encarregar el consistori als bidlegs Ramon Espigol i Joan Martí

ALGÚ SE N'HA DE CUIDAR

... I és la brigada municipal de jardineria, que està formada per 3, 4 o 5 persones segons la tasca que s'ha de fer. Dirigits pel regidor de Medi Ambient o el d'obres l'Enric Pons, en Joan Fonollet, en Lluís Codina i fins fa pocs dies en Gaspar Vellvehí són les persones encarregades del manteniment dels nostres jardins. Durant tot l'any hi fan feines: a la primavera fumiguen, per evitar possibles malalties; a la tardor, fan la poda mentre que la resta de l'any fan manteniment de marges i passejos. Però en aquesta tasca no estan sols, el

Centre Especial de Treball Montseny-Guilleries els ajuda portant el manteniment d'algunes de les places com la de Can Reus o el jardí dels arboços i també netejant de fulles de les aceres. També, des de l'agost passat un grup de persones del servei ocupacional promogut per la Generalitat i l'Ajuntament es dediquen a tasques de manteniment dels jardins i parcs del poble. Al carrer de La Habana alguns veïns de forma particular i desinteressada fan el manteniment de l'ajardinat de la plaça de Can Reus.

La tendència actual de la regidoria en política d'ajardinament és plantar arbres i arbustos autòctons de fàcil adaptació i d'espècies diverses. En els espais més urbanitzats i en els carrers més estrets es busquen espècies d'arrel poc profunda, que no produeixin excessiva quantitat de fulles, que la seva altura no sobrepassi els 3-4 metres ni que el seu brancatge pugui ser problemàtic. Últimament s'aposta pels til·lers i les laguerstrèmies, encara que Ginkgos, liquidambers i blades no s'exclouen. En els vials de sortida del poble i en espais més oberts es mantenen arbres més generosos com pot ser el plataner o la morera. També s'intenta evitar plantar gespa. Degut a la gran quantitat d'aigua i manteniment que necessita.

LA SOCIETAT DELS 2.0

Després d'unes setmanes de febre mil·lenària i d'empatx mediàtic descobrim la lleugeresa de la malaltia. Com la gran majoria de malalties humanes hi ha remeis que ajuden a guarir-la i que ens obliguen, de nou, a tocar de peus a terra: els excessos de la VISA, un nou calendari de feina, les rebaixes de gener, que l'ordinador que cobra la hipoteca no perdona, que falta molt per les vacances... Però aquest no ha estat un canvi d'any qualsevol. Ens han repetit fins la sacietat el canvi de segle, el nou mil·lenni, l'efecte 2000. Amb tot això, que ha canviat en les nostres vides? Què hem fet d'especial durant el 1999? I durant la nostra existència? Hem purgat els nostres pecats per entrar purs al prefaci del segle XXI?

El temps existeix per si mateix, molt abans que el poguéssim mesurar. És la mesura, doncs, una pura convenció humana. Aquest canvi d'any no hauria significat res d'especial si no seguíssim el calendari cristià, ajustat i reajustat moltíssimes vegades al llarg de la història d'Occident. A tot plegat cal afegir-hi la mística del canvi de mil·lenni. Avui tothom ja dóna per fet que el segle i el mil·lenni encara no han acabat, i amb tota seguretat ja n'hi ha que deuen preparar-se per una nova onada consumista a propòsit del canvi. La lògica del nostre sistema temporal dicta que els segles canvien entre els anys acabats en 00 i els acabats en 01. La sensibilitat comuna condueix a la conclusió oposada: volem fer coincidir les transicions amb el grau o la intensitat d'un canvi atractiu evident, i el pas del 1999 al 2000 sembla molt més rotund que el pas del 2000 al 2001. Només ha faltat la informàtica en

aquest controvertit canvi d'any, que no de segle ni de mil·lenni, amb un monument a la imprevisió humana com ha estat l'efecte 2000.

EL NOSTRE PARTICULAR "EFECTE 2000"

Tots coneixem amics que s'han casat enguany, parelles que han decidit tenir un fill, coneguts que han tirat la casa per la finestra. Tot plegat perquè calia fer quelcom important abans del canvi mític cap al 2000. Talment com si hi hagués un abans i un després veritable. Els mitjans de comunicació de masses s'han encarregat de difondre a "bombo i platerets" el suposat canvi de segle i de mil·lenni, i després ells mateixos s'han encarregat de dir-nos que, de fet, el canvi real no se succeirà fins l'any vinent. Mentrestant, però, hem viscut

un 99 ben curiós; no ha estat un any qualsevol, naixia sense personalitat pròpia, com si l'única raó de ser fos la de portar-nos a l'anhelat 2000. Un any amb complex de traspàs. Potser hauria pogut esdevenir un any per reflexionar sobre el que ha estat el vertiginós segle XX, sobre el futur que ens espera a nosaltres com a ciutadans d'un segle finit i als nostres fills com a ciutadans de la nova era. Però no. Poques reflexions al voltant del canvi; com s'entén sinó el descontrol desmesurat en les ofertes per al Cap d'Any? Per sort el sentit comú s'ha imposat en aquesta ocasió i l'arribada del 2000 ens ha permès veure alguns negocis fallits com els viatges i les nits als hotels de luxe. Malgrat tot, la voracitat per comprar "l'últim regal del mil·lenni", per veure l'últim de l'últim i el primer del primer, ha estat molt gran. Van arribar a dir-nos, fins i tot, al mes de març, quin podia ser el millor moment per fer l'amor i engendrar el primer fill del mil·lenni! I tot això, perquè ara, els mateixos que ho van suggerir ens diguin que el mèrit se l'endurà aquell nadó que neixi l'1 de gener del 2001. Més bogeries: les televisions han seguit l'arribada de la nit i els primers rajos de sol del 2000 per tot el món. De celebració en celebració, ha estat segurament la primera festa global, tot i que a 2/3 parts de la humanitat la data 2000 els deia ben poc. Ha servit, això sí, per adonar-nos de la petitesa d'aquest

Es confirma que l'efecte 2000 era el primer gran rumor de l'era global, una colossal broma per posar a prova la credulitat de masses que viatja per la fibra òptica. Una conya per greixar el mercat amb la compra d'objectes i serveis totalment inútils.

FRANCESC MARC-ÀLVARO
(AVUI 2/1/2000)

OO EFECTES

món intercomunicat, del llegat de xarxes i cables, que no hi ha efecte que aturi, que deixem a les generacions futures.

Esperances, somnis i il·lusions posades en el "suposat" nou món. I, què n'esperem d'aquesta nova vida? Com ens imaginem que serà el futur?

EL FUTUR JA ÉS AQUÍ!

Fins ara, les nostres projeccions miraven al 2000. El món tenia una fita. Caldrà renovar-la, imaginar-la de nou, perquè el futur ja és aquí! Ben aviat el món estarà en mans dels ciutadans del segon mil·lenni, de la nova generació que, qui sap, mirarà cap al 2100. I tot plegat, potser els nascuts abans de la data mítica ens sentirem una mica "del segle passat".

El futur que podem pensar és diferent de com podien imaginar-lo els qui acabaven el segle XIX i començaven el XX? En la nostra cultura, l'obsessiu domini de l'home del planeta continua essent la guerra de l'home amb el medi. El plantejament d'aleshores es debatia entre un punt de vista mecanicista (la Terra era la màquina que es podia governar des de la lògica, a mans i designis de l'home), que encara és vigent, i el nou punt de vista relativista (tot depèn de l'entorn i l'atzar) que suggerien els nous visionaris. Aquests genis visionaris que en menys de cent anys han dibuixat nous límits als recursos, als àtoms, a les cèl·lules, a l'univers, a la ment, al llenguatge... i a les capacitats per governar-los. Tal com Jules Verne predeia el viatge a la Lluna i al fons del mar, podem pensar que també Kubrik ho feia en l'Odissea de l'espai? Aquests serien exemples d'una visió del món construïda sobre uns valors i ideals d'una cultura humana, l'occidental, que és hegemònica ara, però com demostra la història només durant un temps. Aquesta és la suposada cultura del progrés que va indefugiblement lligada

a l'imparable augment dels coneixements tècnics. L'abundància i la varietat de béns i serveis materials que cerquen la felicitat individual i social. L'augment del benestar que suposadament ha de promoure el desenvolupament cultural de l'individu i la millora la convivència social. I perquè no, la supressió de les molèsties i les misèries pròpies de la vida i inherents a l'esforç de conservar-la. La tecnologia que permet ampliar millores a les capacitats del nostre cos però de la qual també cal protegir-se a causa dels efectes no desitjats i de les contrapartides. Cal aprendre a utilitzar-la, i exigeix cada cop més esforç i temps. Un esforç que té un punt de partida diferent segons pertanyis a una generació o altra (la utilització de la informàtica al treball o l'accés a la informació necessària per viure). Per això, les relacions entre les generacions d'un segle i un altre, segur que es construeixen sobre diferents percepcions de la realitat, i cada cop més ràpidament. És per aquest motiu que la sensibilitat, per exemple, pel deteriorament del medi ambient (món real) i per la civilització humana (món virtual) serà diferent segons l'edat (qui els pateix ara i qui els patirà en el futur). Els plaers, les satisfaccions i les molèsties seran, per tant, diferents. Aquests diversos mons artificials, de cada generació i de cada individu, no es posaran mai totalment d'acord amb el que els és convenient o el que els és perillós. A la generació futura els tocarà viure en un món molt més petit i més intercomunicat; Internet, el cable,... tan petit que ja ens han dit que cabrà en un mòbil. Quin serà el paper dels nous ciutadans en aquest món, quins senyals d'identitat tindran, quina serà la seva visió respecte el món, preguntes per a les quals no hi ha res més que conjectures.

CRISTINA ZAMORANO
TOMÀS MORÉ

L'ORIGEN DE LA NOSTRA MESURA

De l'origen del nostre calendari en parla el científic i divulgador Stephen Jay Gould en el seu llibre "Mil·lenni". Ens parla d'un monjo anomenat Dionís l'Exigu, que va rebre l'encàrrec de preparar una cronologia per al papa Sant Joan I. Seguint una pràctica comuna, va començar a comptar els anys a partir de la fundació de Roma. Però fent honor a les seves condicions secular i sagrada, Dionís va tornar a dividir aleshores el temps en el moment de l'aparició de Crist. Va calcular que el naixement de Jesús va ser el 25 de desembre, gairebé a final de l'any 753 AUC (ad urbe condita, o des de la fundació de la ciutat, Roma). Dionís va fer començar el temps just uns quants dies després, l'u de gener del 754 AUC, no la data del naixement de Crist, sinó la festa de la circumscisió en el vuitè dia de la seva vida, i també, de manera no fortuïta, el dia d'Any Nou als calendaris romà i cristià llatí.

Dionís, ni tan sols va encertar la data de naixement de Crist, ja que no va tenir en compte la data de mort d'Herodes, el 750 AUC. Si Jesús i Herodes van coincidir (altrament, els Evangelis s'haurien de corregir dràsticament), aleshores Jesús va haver de néixer quatre anys abans del que havia previst Dionís.

Però l'error de Dionís amb la data de naixement de Jesús és una simple falta lleu comparat amb les conseqüències de la seva segona decisió incorrecta. Va fer començar el temps l'u de gener del 754 AUC i va anomenar aquesta data u de gener de l'any 1 AD (Anno Domini o l'any del Senyor), no de l'any 0. En resum, Dionís es va negar a començar el temps amb el zero, cosa que va trastornar totes les nostres nocions normals de càlcul. De fet, aquest error tan inoportú no podia evitar-se, perquè la matemàtica occidental del segle VI encara no havia desenvolupat un concepte de zero que delimités correctament la divisió de Dionís.

Esperances, somnis i il·lusions posades en el "suposat" nou món.

EL COR PARROQUIAL

Hem volgut apropar-nos al Cor Parroquial d'Arbúcies i hem demanat a la Maria Morera, bona coneixedora del seu funcionament i que fa les funcions de secretària que ens expliqués coses d'aquesta entitat que s'ha incorporat al teixit associatiu de la nostra Vila.

El mes d'octubre del 1998 la Parròquia va convocar una reunió per preparar les celebracions de les festes de Nadal. Allí sorgí la proposta de cantar, a la Missa de Nadal, una part del tradicional Ofici Pastoril, molt arrelat al nostre poble i que, contenen els més grans, per allà l'any 1915 es deia que feia més de cent anys que es cantava. Entre els assistents a aquella reunió hi havia persones que anteriorment l'havíem cantat i també estàvem engrescades en recuperar-lo. Una vegada acceptada la proposta i feta la convocatòria dels assajos a través del full Parroquial, va córrer la notícia de veu en veu entre els cantaires més

aficionats. De seguida es formà un grup de més d'una vintena de persones disposades a portar a terme aquesta iniciativa, la qual va ser molt ben acceptada per part dels participants a la celebració de la Missa de Nadal.

Engrescats com estàvem, només va faltar que el senyor Rector ens demanés que cantéssim en altres misses de festes assenyalades, perquè, sense fer-nos-hi pregar gaire, ens tornéssim a reunir per preparar els cants de la missa de Pasqua. Com que la majoria som persones que, d'una manera o altra, en temporades llargues o curtes, hem cantat en corals

o a l'Església, va semblar adient, tractant-se de la Pasqua, d'oferir caramelles en sortir de missa. Es pot dir que amb aquesta actuació s'anava consolidant el Cor Parroquial.

La majoria dels components del Cor Parroquial som homes i dones de mitjana edat que disfrutem cantant i a la vegada ens plau fer aquest servei a la Parròquia. Actualment el formem el director, 13 homes i 16 dones que ens repartim en quatre grups de veus: 5 tenors i 8 baixos els homes i 9 sopranos i 7 alts les dones. Estem contents perquè des que vam començar fins el moment actual hi ha hagut noves incorporacions, persones que estimen el cant i en assistir a les nostres actuacions s'han engrescat a participar d'aquesta activitat. Volem aprofitar l'avinentsa per dir que el Cor està obert a tothom qui tingui certa aptitud i bona disponibilitat. A tots ens agradaria que, per garantir la continuïtat, s'incorporessin persones joves i es pogués gaudir d'un Cor Parroquial on hi col·laboren diferents generacions.

Ens trobem un o dos cops a la setmana a dalt el cor de

l'Església per assajar i, a més de les cançons per a la celebració de la missa, també assagem sardanes i peces de concert per si es presenta l'ocasió. Quan s'han d'aprendre cançons noves, que són a tres o quatre veus, assagem per grups de veus fins que la tenim ben apresada i després ens reunim tots per conjuntar-la.

Durant aquest primer any hem portat una activitat força intensa, ja que les celebracions a les quals hem participat han sovintejat. Sempre que hi ha una festa important a la Parròquia cantem a la missa i també si alguna entitat o grups de persones que celebren misses d'acció de gràcies ens ho demanen. Així al llarg de l'any destacaríem: la Confirmació de nois i noies de la Parròquia, la celebració del 25è aniversari de la Penya Barcelonista, la Festa de la Parròquia, la de Sant Cristòfol, la Festa Major, la celebració de 30 anys de casats d'un grup de matrimonis del poble i la de l'Aplec de la Capella. Aquesta última té per a nosaltres un sentit especial, perquè va ser després de la missa quan vam oferir el nostre primer concert coral al públic assistent. Dintre

Actuació del Cor Parroquial en el marc del concert nadalenc de les corals arbúcieses celebrat el dia 19 de desembre a l'església parroquial.

Foto: J. Camps

UIAL

d'aquest concert vam estrenar una peça molt nostra: el director de la coral va musicar, en forma de sardana, una poesia de Ramon Ferrer i Monplet dedicada a la Verge de la Pietat i que, després d'assajar-la a quatre veus amb els corresponents esforços que va suposar, vam cantar amb gran satisfacció per part de tots. Val a dir que el públic ens va correspondre favorablement.

També hem participat a les celebracions dels aplecs o festes de les ermites de les nostres contrades (Santa Bàrbara, Sant Segimon del Bosc i Santa Maria de Lliors) on, a més de la missa, hem compartit la festa dels veïns amb un recital de cançons acompanyat, sempre que es dóna el cas, del corresponent vermut o dinar de camp.

Fins ara les cançons que hem après han estat proposades per alguns de nosaltres i adaptades a les nostres possibilitats. Quant a material no en necessitem gaire; cada persona té una carpeta per a guardar-hi els fulls de les cançons i sempre hi ha voluntaris disposats a fer fotocòpies o a portar solfes. Cal fer esment de l'aportació de la Parròquia que ha comprat un piano elèctric, el so del qual fa reeixir la nostra interpretació.

Com activitats importants a destacar seria el concert de

l'Aplec de la Capella esmentat anteriorment i la participació enguany en el concert de Nadal que cada any ofereixen les corals del poble. Volem manifestar el nostre agraïment i a la vegada la nostra satisfacció d'haver compartit amb ells una agradable estona de cant.

El nostre repte no és altre que disfrutar cantant i a la vegada oferir aquest servei a la Parròquia. Esperem que el caliu i la companyonia, que ens aporten tant els assajos com les actuacions, es mantinguin vius i per això tenim el propòsit de fer trobades esporàdiques acompanyades, perquè no, d'algun dinar.

MARIA MORERA

COMPONENTS DEL COR PARROQUIAL

DIRECTOR

Joaquim Riumalló

TENORS

Francesc Boix
Josep Canals
Ramon Cortina
Ferran Noguera
Valentí Ferrer

BAIXOS

Ramon Aregall
Rafel Caralt
Josep Faixedas
Josep Guiolà
Joaquim Guix
Joan Illa
Dionís Rodríguez
Josep Antoni Vera

ALTS

Beatriu Caralt
Carme Clapés
Rosa Cortina
Marta Martí
Teresa Pascual
Mª Gràcia Pujolràs
Maria Sitges

SOPRANS

Carme Domingo
Carme Gallart
Dolors Masferrer
Imma Masferrer
Germana Amèlia
Anna Saborit
Maria Serrahima
Angelina Talleda
Pilar Vila

Concert celebrat dins els actes de l'Aplec de la Capella.

Foto: J. Camps

Esports

L'ESPORT EN EL LLEURE

L'estrés en què viu la societat actual comporta que siguin moltes les persones que practiquen algun esport, bé per plaer, o pels beneficis físics, mentals i socials que els aporta.

Hem arribat al 2000 i l'home continua practicant l'esport en tots els estadis que la Naturalesa li ofereix i alhora ha sabut adaptar-se també als diferents mitjans de comunicació que la civilització ha fet sorgir, així com les noves formes de fer esport que substitueixen les antigues.

L'esport pot considerar-se que apareix en l'època de màxima esplendor de la cultura grega, al mateix temps que com a espectacle, també com a culte a la bellesa del cos. Els exercicis esportius com

la lluita, la carrera, el llançament o el salt, inspiraren moltes de les obres mestres de l'art i l'escultura grega. Un gran exponent de l'afició a l'esport en foren els Jocs Olímpics.

Pels romans, l'esport va constituir, sobretot, una preparació per a les activitats guerreres i un mitjà per reforçar-ne el caràcter. Les lluites en el circ, les famoses curses de quadrigues i l'equitació foren una magnífica escola per les legions romanes, que estengueren els

dominis imperials per tot el món conegut fins aleshores.

Aquest caràcter preliminar de l'esport es manté en els segles posteriors, fins a l'Edat Mitjana, quan el tir amb arc, l'equitació i l'esgrima n'eren les activitats més freqüents.

El segle passat va renéixer l'afició dels homes a l'exercici, sens dubte com a mitjà per a compensar les activitats de l'intel.lecte i dels músculs. La frase "*mens sana in corpore sano*" reflecteix l'esperit que animà els primers esportistes.

Les universitats angleses i nordamericanes marquen la pauta d'un nou sistema educacional, el qual concedeix una gran

importància a l'esport com a element formatiu. D'aquí provenen els primers esports autènticament organitzats, amb regles ben pensades i analitzades; alguns com l'atletisme o la natació, busquen la perfecció individual, mentre que d'altres com el rugbi, el futbol, el tennis, etc., creen entre els seus practicants un desig d'associació, amb la finalitat de posar els esforços individuals al servei d'un equip. Des d'aleshores, l'esport es converteix en una matèria més d'estudi en els centres culturals.

L'aparició dels vehicles moderns, les noves armes de tir, el domini del mar, tant en la superfície com en les profunditats - l'ànsia de bellesa que condueix l'home a les altes muntanyes o a explorar-ne els cims, fa que es manifestin nous esports. Però com que el caràcter educatiu presideix sempre aquests moviments, és la gimnàstica l'esport més representatiu del segle passat, sobretot entre els pobles del nord i centre d'Europa.

Actualment l'esport està present en tots els països, els quals mitjançant el seu govern, o bé organismes propis (federacions, clubs, instituts d'educació física, delegacions nacionals d'esports) es preocupen de l'extensió, cada dia més grans, de les activitats esportives.

Foto: J. Clos

D'entre tots els esports que es practiquen actualment destaca l'atletisme, ja que serveix de base de preparació per a altres esports, alhora que condueix al desenvolupament harmònic de tots els òrgans.

Però potser l'esport que més es practica són un conjunt d'exercicis corporals que, degudament reglamentats, es realitzen amb diverses finalitats: lleure o entreteniment del que els practica, descans de les activitats intel·lectuals, millora de les condicions físiques de l'individu, per combatre l'obesitat en alguns casos, i també per molts és un mitjà per guanyar-se la vida. Gairebé tots estan basats en activitats purament naturals com caminar, córrer, saltar, etc. És una forma d'esbargir-se de la vida quotidiana, de la monotonia de la feina diària, de l'estrés que comporta la vida moderna, o simplement pel fet de dedicar unes hores de lleure a moure el cos, cosa que esdevé beneficiós per a la salut.

La diversitat aconseguida pels esports en els temps moderns és extraordinària i constantment emergeixen noves activitats esportives. Cada vegada són més les persones que ajuden a engrandir aquest grup de practicants.

MONTSE DURAN

SANDRA BLANCO CAMPIONA D'ESPANYA DE JUDO

La jove Sandra Blanco ha estat rebuda emotivament pels arbuciençs després d'haver guanyat a Madrid el campionat d'Espanya de judo en la seva categoria.

Quan va començar a practicar el judo per fer algun esport durant el temps de lleure, la Sandra tenia uns 5 anys i era de les poques nenes que el practicaven, ja que era considerat un esport típicament masculí. Segurament que aleshores la Sandra no s'havia imaginat mai que pogués aconseguir aquesta fita tan important: el campionat d'Espanya de judo.

La seva bona preparació física i el seu entusiasme per aquest esport la portaren a guanyar, a la primavera del 99, el Campionat de Catalunya en la categoria Sub-17. Ja des de l'any anterior entrà a formar part del grup d'esportistes d'elit que conviuen al Centre d'Alt Rendiment de Sant Cugat (CAR) lloc només reservat per a tots aquells esportistes a qui se'ls albira una carrera esportiva favorable.

En aquest centre combina les cinc hores d'entrenament diari amb els estudis de Batxillerat, cosa que fins ara ha pogut anar fent de forma complementària i sense massa problemes, però això sí, amb un gran esforç per part seva. Ella, igual que tots els altres esportistes que conviuen

en el CAR saben que el fet de no complir els requisits que se'ls demanen, els poden portar a quedar exclosos d'aquest centre i de poder competir en qualsevol altre campionat important.

El Club de Judo d'Arbúcies, club a què pertany i amb el nom del qual es presenta a tots els campionats, no podia deixar de retre un petit homenatge a aquesta jove arbucienca pels mèrits que ha demostrat en aquest esport, guanyant en els transcurso d'aquest mateix any, a Madrid, el campionat d'Espanya de Judo en la categoria Sub-17.

Aquest fet es va celebrar el dia 21 de novembre i la campiona fou rebuda a la Casa de la Vila per l'alcalde Jaume Soler i per les diverses entitats esportives i culturals de la població. En aquest acte també hi assistiren el President de la Federació Catalana de Judo i el Delegat de Judo de Girona. La festa es va cloure amb un dinar de germanor al poliesportiu on assistiren un bon grup de persones.

Actualment s'està preparant per participar en la fase sector

que li servirà per poder accedir al campionat d'Espanya Absolut. I si la sort i la bona preparació física l'acompanyen, ben aviat podríem veure-la en els campionats Internacionals i Europeus.

La Sandra és una jove promesa del futur, que esperem pugui arribar fins allà on ella es mereix. Amb tot ha demostrat abastament la seva esportivitat i bona condició física, que l'acredita per seguir lluitant fins al final. Segur que ho aconseguirà.

Cultura

LA MÚSICA I ARBUCIES (II)

L'EPOCA DAURADA DE LES ORQUESTRES

Ara fa cent anys, mentre a pagès encara amenitzaven les seves festes amb el tradicional acompanyament de flabiol i bombo, a vila ja començaven a sorgir formacions instrumentals més complexes i actualitzades.

Com hem vist anteriorment, la primera notícia d'un grup instrumental arbucienc ens la dona el llibre d'actes de l'Ajuntament l'any 1861. La segona notícia de caire musical, la devem a Víctor Balaguer -notable escriptor i polític del segle XIX- que en el seu llibre "Al pié de la encina", escrit l'estiu de 1892 a can Blanc, es sorpren del nom de la cobla arbucienca que tocava sardanes a la plaça de la vila: Els serafins del Baix Montseny. No sabem si aquesta cobla tenia alguna relació amb el grup que mencionaven les cròniques de l'època, trenta anys abans. En tot cas, és el grup instrumental més antic del qual hem trobat referències.

Sabem que en el padró de l'any 1900 hi constava, com a director, el mestre de música Joaquim Jovanet, de Lloret de Mar. És a partir del canvi de segle que ja disposem de més informació, tant d'aquest grup musical com dels altres que s'han anat formant a Arbúcies.

Devia ser a mitjans de la primera dècada del segle XX, que es formà un nou grup musical a la nostra vila. El dirigia l'Enric Guasch, un mestre de música vingut de Santa Coloma de Farners, que s'hostatjava a la Fonda Reus. Aquesta nova formació musical se la coneixia amb el nom de "Els

Castanyers", perquè quatre dels seus components -pare i tres fills- eren de cal Castanyer del Castell. De tota manera, en les publicacions de l'època hi surt referenciada com a cobla "La Rebrotada". De seguida s'establí una forta competència amb l'altra orquestra arbucienca -"Els serafins del Baix Montseny"- aleshores dirigida pel mestre Francesc Vilaró de Palafrugell. Aquesta rivalitat s'estengué als habitants de la vila, que es dividiren en dos bàndols irreconciliables, amb partidaris d'un i altre grup musical. Aquest antagonisme tenia especial incidència els dies d'Enramades, quan es llogaven les dues orquestres per un mateix carrer i s'havien de repartir les sardanes i els balls. També es feien dues "passades"(cercaviles), una per cada orquestra, en les quals es comptabilitzaven les atxes que duïen els partidaris de cada grup, com a signe de suport a una o altra orquestra. El guix dels partidaris dels "Castanyers" eren del barri del Castell, i el dels "Serafins" eren de la Carretera (carrer Camprodon).

Amb el pas del temps "Els serafins" canviaren de nom i es posaren "La Principal d'Arbúcies". Els "Castanyers" no volgueren ser menys i es feren dir "La Moderna d'Arbúcies". La fama d'aquestes orquestres -independentment del criteri dels seus partidaris més aferrissats- era desigual; mentre "La Principal" del mestre Vilaró, era reconeguda com a orquestra de més categoria artística, "La Moderna" del mestre Guasch era tinguda com a orquestra de menys quali-

Orquestra els Serafins del Baix Montseny.

Foto: AHMA

tat, més basta. Tot i aixó, tan l'una com l'altra treballaven força, a més de cobrir les celebracions locals també eren sol·licitades en les poblacions veïnes.

Una altra característica que s'afegí a aquest clima de rivalitat o competència entre els arbuciençs, fou la constitució dels grups de cant coral. L'any 1909 es fundà la "Societat coral Unió arbucienca" dirigida pel mestre Vilaró, i l'any 1911 ja tenim notícia del "Cor Germanor", dirigit pel mestre Guasch. Aquests cors, agermanats amb les orquestres respectives, que representaven sectors ben determinats de la població, contribuïren a mantenir viu i actiu el clima musical de la nostra vila, cantant les composicions musicals de l'època i les que componien expressament els seus directors; més ordinàries –a criteri dels aficionats– les del "Cor Germanor" i de més categoria musical les del cor "Unió Arbucienca", exactament igual que en el cas de les orquestres.

L'any 1918 s'acabà amb aquesta rivalitat perquè les dues orquestres decidiren fusionar-se. Sembla que Enric Guasch hagué de tornar a Santa Coloma per motius polítics, i Francesc Vilaró deixà la direcció de "La Principal". En aquestes circumstàncies s'elegí, entre els components de les dues orquestres, el nou director i representant en la persona de Francesc Riumalló, que tocava a "La Principal" des de 1908. El nou conjunt musical l'anomenaren cobla-orquestra "Unió arbucienca", com a símbol del cessament de les rivalitats i d'inici d'una nova etapa d'unitat i entesa entre els aficionats locals. I així va ser durant molt temps.

La nova formació musical, sota la batuta del jove mestre Francesc Riumalló, trascendí totalment l'àmbit local i comarcal, es donà a conèixer a tot el país i, fins i tot, més enllà, tota

	1900		1910		1920		1930		1940		1950		1960	
	1895	1905	1915	1925	1935	1945	1955	1965						
SERAFINS DEL BAIX MONTSENY														
PRINCIPAL D'ARBÚCIES														
ELS CASTANYERS														
LA MODERNA														
UNIO ARBUCIENCA														
RITMICS ORCHESTRA														
CONJUNT S. CALLÍS														
ORQUESTRA TRÉBOL														
ORQUESTRINA ARBUCIENCA														

una proesa per aquella època. El mestre Riumalló seleccionà els millors instrumentistes de cada orquestra i començà a contractar algun músic foraster. Amb això, aconseguí augmentar el nivell musical heretat de l'antiga orquestra "La Principal" i així guanyar nous mercats, equiparant "L'Arbucienca" –com era coneguda arreu– a les orquestres més acreditades de l'Empordà. L'any 1921 la cobla-orquestra d'Arbúciès ja ocupava un lloc important en el panorama melòdic català, tant com a cobla com a orquestra, i gaudia d'un gran prestigi popular. Fou de les primeres en utilitzar un autocar propi –naturalment arbuciençer per als seus desplaçaments. També fou pionera en la importació de nous ritmes i corrents musicals innovadors. Els primers "blues" que van sonar per les nostres contrades, foren interpretats per aquella orquestra que associà el nom de la nostra vila a una formació musical prestigiosa, moderna i d'anomenada.

Cap a finals dels anys vint, el mestre Lluís Torres –que també havia tocat a "L'Arbucienca"– fundà una orquestrina amb el nom de RITMICS ORCHESTRA, i feien ball al Casino, local que era de la seva propietat. En aquest temps hi havia dos balls a Arbúciès, un a la Societat Renaixement Arbucienç, a cal Xic, i aquest del Casino amb el quintet de Lluís Torres. Tota aquesta activitat musical s'acabà en sec l'any 1936, en esclatar la guerra civil.

Quan va acabar la guerra, ja res va ser igual que abans. No obstant i això, aviat van començar uns tímids intents de recomposar algun grup entre els músics que havien quedat a Arbúciès després de la desfeta. El primer, va ser un grup informal de pocs músics que van tocar sardanes a la plaça al cap de poc de l'entrada dels "nacionals", per celebrar l'acabament de la guerra; hi havia, entre altres, en Salvador Callís, en Manel Ferragut i en Pepito Reus, que amb el trombó de pistons feia el paper

ELS MUSEUS

Gabriel Alcalde i Josep Manuel Rueda

Quaderns de la Revista de Girona, núm 82
96 pàg. - 1800 PTA

Un altre títol del Quaderns polit i ben presentat com tots els precedents.

El seu format manejable i la seva estructura clara faciliten la lectura i la comprensió d'un tema que, en principi, pot semblar àrid però les seves característiques formals –articles curts i entenedors amb moltes fotografies- i el to volgudament divulgatiu emprat pels seus autors, el fan tan útil com interessant.

La situació geogràfica dels museus en el mapa de les comarques gironines –en el que hi trobem a faltar la seva relació numèrica-, un repàs cronològic detallat i una definició del concepte museu, precedeixen l'exhaustiva descripció dels centres estudiats per èpoques, per comarques i per poblacions. També s'hi remarca la importància del museu en el seu vessant pedagògic i de dinamització cultural, com a centre de documentació i estudi, i en el seu treball d'investigació i conservació del patrimoni.

En resum, creiem que es tracta d'una obra bàsica per a tots aquells que s'interessin per la cultura, l'art i les formes de vida del nostre passat, una esplèndida guia de l'oferta museística de les nostres comarques i una bona eina per a conèixer la funció d'aquests centres de cultura i coneixement anomenats museus. Llàstima que s'hi hagin esmunyit algunes errades ortogràfiques i lèxiques.

A destacar la portada, que potser queda poc explícita però aporta un tema atrevit i original: mostrar el visitant del museu des del punt de vista de l'obra exposada.

També és de remarcar la destacada participació de l'Agrupació Fotogràfica Centre d'Arbúcies, tant per la quantitat de fotos publicades –més d'un 60%, inclosa la portada- com per la seva qualitat.

DANIEL MARTÍ

de la tenora. L'estiu de 1941 en Salvador Callís formà un quartet que tocava a les festes típiques de pagès, com a cal Monjo, amb en Ferragut (contrabaix), en Ginesta (saxo), en Pepito Reus (violí) i ell mateix que tocava la trompeta. Els antics responsables de "L'Arbucienca" els cediren les partitures. Cap a finals de 1941 es fundà la darrera orquestra que ha donat el poble d'Arbúcies, la cobla-orquestra TRÉBOL, sota la direcció del mestre Lluís Torres i amb la participació de la majoria de músics que quedaven de "L'Arbucienca", a més de noves incorporacions de músics joves. Aquesta orquestra –que començà modestament, tocant només en celebracions locals i dels pobles del voltant- sense tenir l'abast ni la transcendència de l'antiga "Arbucienca", complí abastament amb els seus objectius, cobrint una etapa més llarga que l'anterior i continuant amb la tasca de formació i consolidació de tota una generació de músics, que s'escamparen posteriorment per algunes de les millors orquestres del Principat (En el proper número hi trobareu un recull de músics arbucienca –de naixement o d'adopció- i les orquestres de les quals han format part). L'orquestra TRÉBOL es dissolgué l'any

1965, quan Lluís Torres, el seu director i responsable es jubilà.

Encara hi hagué un altre conjunt en aquells anys de postguerra. Fou el 1952 quan el mestre Francesc Riumalló formà una orquestrina amb el nom d'"Arbucienca", per tal que els seus nebots i altres alumnes seus poguessin practicar l'ofici abans d'incorporar-se a l'orquestra gran. Aquest conjunt, totalment atípic, era format per una part de persones bastant grans com el mateix mestre Riumalló, el seu germà Salvador, en "Nyero" o en Pitu Reus, altres de joves com en Joan Noguera, l'Agustí Planiol o l'Albert Pintu; i els seus nebots Salvador (de 12 o 13 anys) i en Josep que s'hi incorporà més endavant a la mateixa edat del seu germà que encara eren uns nens. S'explica que tocant sardanes a la plaça coincidiren amb un bateig que surtia de l'església, i en Salvador es guanyà una severa amonestació del seu oncle perquè abandonà el flabiol i el tamborí per anar a collir els confits i caramels que tiraven els convidats al bateig. Aquest conjunt, d'àmbit local, deixà d'existir l'any 1955, quan morí el seu fundador.

DANIEL MARTÍ

L'Arbucienca.

RECER POÈTIC

Continuem amb la presentació dels poemes guardonats en el darrer Premi Ametista. Avui són els qualificats amb el segon premi. En la categoria d'adults publiquem el poema "La Rosa dels Vents, bleixa el Montseny" original d'Anna M. Ticoulat de Ciutadella (Menorca). Aquest poema glossa en deu estrofes els vuit vents que "naveguen l'espai de transparències" del Montseny, i hi deixen la seva influència i el seu encís. En la categoria escolar correspongué el premi al poema "La vall d'Arbúcies", original d'Iris Espigol.

LA ROSA DELS VENTS, BLEIXA EL MONTSENY

I

La quietud del temps, en el Montseny,
només respira aquella rosa hialina
dels vents, com únic aliment de l'ànima.
El déu Eol els guarda en un bagul
que obre i tanca del seu palau reial,
puríssim, d'un cristall de veu sonora...
que navega l'espai de transparències
i es torna capsamusal divina!

II

Tramuntana

Brandes el Matagalls amb tota fúria,
talment un mag, desfermes el seu cos
amb un regolf de força com un Hèrcules,
rosegues el que trobes, fins a l'os.
Més els núvols doblegues farcits d'aigua
i amb crit de tro fustigues el cim,
que resa amb el batec d'un cor de pedra,
però la creu, el guarda d'ancestral!

III

Gregal

Portes les ales xopes d'art de Grècia
i deixes un tresor d'antiga arrel
en el terrer fecund que t'assaona
amb l'aresta fiblant d'una corona.
Voles, Pegas amb ales xopes d'or
per la plana com l'alta serralada
i abitlles Viladrau amb magna llum
com un ocàs etern d'encès perfum!

IV

Llevant

Perquè restes en terra, el vent llevant,
enmena al teu redòs el Mare Nostrum
amb un salobre embriux exuberant
del mític esplendor del regne aquàtic.
I així et cobreix amb gemmes maragdines,
del seu profund misteri blau turquí,
com un present de les lluors marines.
Per fer-te cavaller del Déu Neptú!

V

Xaloc

Des d'un miratge del desert de l'Àfrica
s'apareix davant teu un càlid vent,
que et subjuga amb l'encís incandescent
d'aquell oasi gairebé de conte.
Però, volen engrunes del seu cor
que et besen amb delit des de l'altura
i et bolca amb les sentors de confitura
perquè endolceixis el teu camp fecund!

VI

Migjorn

Tramunta tot l'estat, l'imperi sud,
i et bleixa el cant devot d'una saeta
per ungir-te amb el calze d'ametista
com un sublim conjur del gran Artista.
La tebior d'aquest abrandament,
et porta la noblesa de l'Alhambra
envolta amb un sospir dels seus jardins,
per dar-te el rou d'aquells perduts confins!

VII

Llebeig

Potser inquiet revoles l'atmosfera
i cerques l'ombra del boscam, que enyores.
Perquè et burxa l'esperit que tens romeu,
fas la ruta al massís, que lluny t'espera.
Rambleges pel turó de l'Home sol,
coprés del bosqueró de frondes fulles,
t'abeures amb el verd de mil velluts,
per ser aire suau, oh llebetjol!

VIII

Ponent

Magnífic bufes embolcat de porpra
perquè el crepuscle et banya del seu igni
que vessa com un déu sobre el Montseny,
i les fulles es tan, tornassolades.
I aquest polsim rebut del vell Olimp
teixeix amb filigranes aquest regne
vegetal, de riquesa indiscutible...
Magnífic paradís de somni porpra!

IX

Mestral

T'apresses a creuar l'espai aeri
amb la destresa que el teu urc bufola,
i portes gebre d'un llunyà hemisferi
per abocar-lo amb una cabriola...
Planes per Sant Marçal i Santa Fe,
lleuger com raig esgarrafós que abrusa,
més els guarda el caliu una alta musa,
perquè esclatin també, amb el teu alè!

X

Jo que he petjat la teva anatomia
i he respirat la flaire de l'encant
que et deixa el buf del vent de cada dia...
Em sento part del teu embriux estant.
Perquè com elegit de la natura
reps els dons d'aquells déus de l'univers.
I ets far de Catalunya que fulgura
fins i tot l'amoreta d'aquest vers!

ANNA-MARIA TICOULAT

LA VALL D'ARBÚCIES

Arbúcies, la vall del meu cor
amb prats brillants com l'or,
la vall més verda de totes les valls
amb cims tan alts i forts com cent cavalls.

La gent és de caràcter alegre i tot cantant
a gent d'altres pobles va sempre ajudant.
Ens agrada molt pujar al Montseny
la gran muntanya que sempre tenim present.

Tenim unes festes que agraden a tothom
i de tots n'és conegut el seu nom,
durant uns dies conviuen forasters i vilatans
i entre tots cada any les fem més grans.

IRIS ESPIGOL

El Nostre Ahir

LA UNIVERSITAT

En el present número, presentem la història de la Universitat o comú d'Arbúcies, que té com a base un article del mateix autor, publicat en les Monografies del Montseny, núm. 11 de l'any 1996. El treball d'aquest número, juntament amb el de l'anterior, fet per en Joan Illa, ens expliquen com era i com va evolucionar, l'organització civil de la nostra vila a l'època medieval i moderna. Aquest model organitzatiu, a partir del segle XIX, és substituït pels actuals ajuntaments. En aquest número també hi trobareu la ressenya d'un singular músic que va deixar una important petxa en la societat arbucienca del segle XX, en Francesc Riumalló.

En l'anterior número en Joan Illa descrivia el funcionament i la història de la batllia de n'Orri, que era el principal organisme de l'administració civil de l'Arbúcies medieval. Tanmateix hi havia un altre tipus d'organització representativa de la comunitat de la parròquia i terme d'Arbúcies, ens referim a la Universitat o comú d'Arbúcies. Dit amb d'altres termes la batllia era l'administració directa dels senyors del terme de Montsoriu i la universitat era l'organització composta per una representació dels administrats.

Les universitats, antecessores directes dels actuals municipis, van néixer al nostre país vers el S. XIII i es començaren a generalitzar el s.XIV en aquelles viles i ciutats, reconegudes pels poders públics. En principi els canonistes medievals entenien per universitat una corporació o associació pública que com a organització política i social tenia, juntament amb les

persones físiques, una personalitat jurídica (MESTRE, J.1995).

A Arbúcies, malauradament no coneixem l'existència de documentació referida a la nostra universitat d'aquests primers temps. Per tant no podem saber quan es crea el comú o universitat de la parròquia i terme d'Arbúcies. No obstant això, sabem que a finals del s. XVI, els obrers de la parròquia i els jurats de la universitat són les mateixes persones. Això és un clar exponent de la implicació entre l'administració del terme d'Arbúcies i l'administració interna, de caire religiós, de la parròquia.

Tampoc sabem quines competències i atribucions exactes tenia la nostra universitat, donat que no coneixem el contingut dels seus *Privilegis*, concedits, suposadament, en primer terme pels vescomtes de Cabrera i a partir del 15 de maig 1628, per la família Sarriera, comtes de

Solterra, que en aquesta data formalitzaren la compra dels drets del terme d'Arbúcies als Montcada, que ostentaven aleshores el títol de vescomtes de Cabrera i Bas, entre molts d'altres.

El primer document que coneixem de la universitat data del 25 de febrer de 1629, en ell hi participa el batlle, Antoni Dorca i Castanyer (document que es troba a l'arxiu de la parròquia d'Arbúcies). Sortosament, però, la documentació sobre la universitat esdevé exhaustiva entre el 24 de gener de 1680 i el 23 d'abril de 1740, en conservar-se en l'arxiu municipal d'Arbúcies, el llibre d'actes del Comú o Universitat d'Arbúcies.

Aquest llibre ens aporta informacions sobre els mecanismes de funcionament del comú, el lloguer de la Gabella, els allotjaments de tropes, la recaptació d'impostos, l'elecció de batlle, els plets amb Joanet, amb el comte

de Solterra, amb la família Roquer, l'aparició del cadastre i un llarg etc. Però al meu entendre, l'element més valuós és el fet que reflecteix la presa definitiva del poder municipal, per part de la classe pagesa benestant, bona part d'ella, segurament esdevinguda lliure a partir del final de la guerra de Remences (s.XV). Poder que retindrà a la nostra contrada, bàsicament fins el començament de la democràcia, com a oligarquia terratinent, quan altres classes emergents la substituiran (burguesies comerciants o menestrals, classes empresarials i fins i tot, en alguns casos, obreres). De fet en aquest període es consumarà la substitució dels mecanismes del poder feudal (les batllies), pels que representen o millor dit estan controlats per aquesta nova oligarquia pagesa (la universitat o comú). A partir d'aquí el comte va d'haver de tractar directament amb la universitat. L'episodi està escenificat per la compra

AT O EL COMÚ D'ARBÚCIES

per part de la universitat del bastó de batlle i les posteriors disputes entre el Sr. de Solterra i el comú, per l'amplitud dels nous drets adquirits

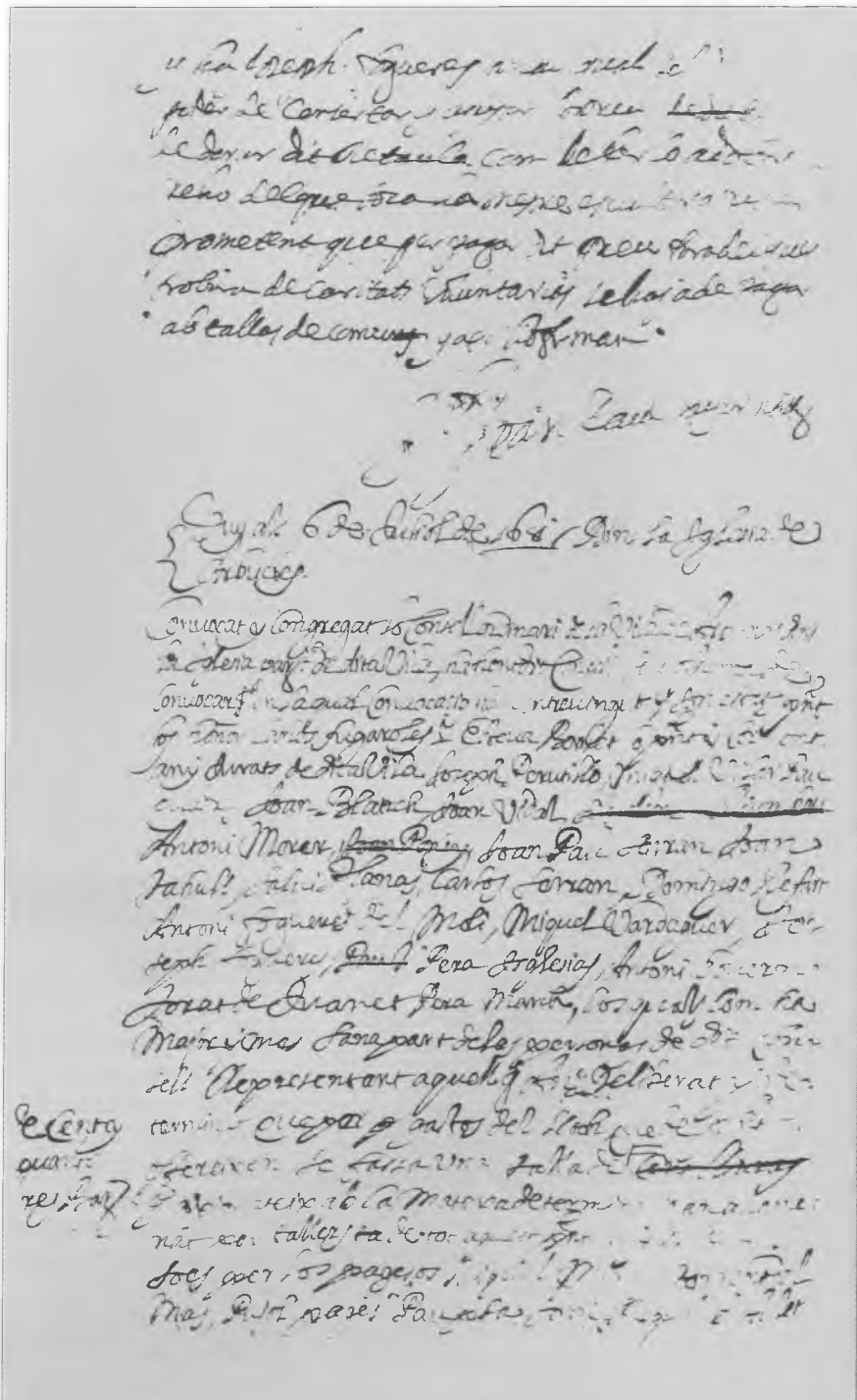
En el present treball passarem revista a tota una sèrie d'esdeveniments històrics que afectaren a la nostra vila i que recull aquest llibre d'actes, a més d'exposar el mecanisme de funcionament d'aquest organisme. Això ho anirem mostrant en els diferents apartats del treball.

ELS ALLOTJAMENTS

L'Arbúcies a cavall del s. XVII i XVIII, és una Arbúcies inestable, marcada sovint pel sagnament dels allotjaments de tropes, per les epidèmies i per la fam; en definitiva pel que s'han anomenat les tres parques de les societats d'Antic Règim. Tenim creixements vegetatius negatius de població en els anys 1680, 1682, 1691, 1693 i 1696, especialment forts l'any 1691 i sobretot l'any 1696 (BOVER&RUEDA, 1977). El comú ens parla de la presència de tropes i allotjaments a l'any 1680 (acta de gener), 1684 (octubre i novembre), 1686 (juny), 1687 (juliol i dues actes d'agost), 1689 (setembre i octubre), 1695 (octubre), 1696 (maig i novembre), 1698 (juny i en

el mes de març s'especifica que es tracta de valons), 1701 (juny i juliol), 1710 (juliol), 1711 (juliol), 1714 (gener), 1717 (agost), 1720 (octubre). Com podem veure els allotjaments de tropes devien de constituir quelcom de quotidià, de fet la Guerra dels Segadors, tingué una de les seves motivacions en aquest fet.

En un memorial presentat pels regidors de l'ajuntament a l'Egredi, Sr. comte de Solterra a l'any 1720, es diu que els pagesos d'Arbúcies paguen onze sous i sis diners pel quarter de la guarnició de la vila; que els regidors pagaven, del compte de l'ajuntament, cinc sous per dia i soldat, a les tropes que es troben en trànsit, a més del que costa les aportacions a particulars que allotjen soldats, estipulades en dos sous dia-soldat, encara que se n'arribaven a pagar 4. En la seva contesta, el comte de Solterra estipula pel manteniment del quarter o caserna, un pagament de 6 sous diaris i pel que fa al soldats de trànsit, 3 sous soldat-dia, si són d'infanteria i 4 si són de cavalleria. No hi ha dubte que aquestes despeses devien de representar un greu gravamen per la societat arbucienca, a més d'una font de conflictes socials constant, en encadenar-se pràcticament la guerra dels 9 anys, entre tropes espanyoles i franceses, amb la de Secessió.

Tanmateix no sempre es tractava de contribució en allotjaments o diners, sinó que en ocasions eren prestacions personals. Així en l'acta de maig de 1689 es convoca sometent de 20 homes par anar a la plaça o vila de Camprodon, que estava assetjada pels francesos, en una altra de

juny de 1690, es fa una lleva de 20 homes per l'exèrcit del rei, durant sis dies, anant totes les despeses a càrrec del comú. Serà també en un mes de juny, però de l'any 1694, que es convocarà sometent, per ordre del comte de Solterra, anant la despesa a càrrec del comú d'Arbúcies.

Una de les primeres actes del llibre del Comú d'Arbúcies (1680-1740). AHMA

El Nostre Ahir

família Roquer, que es pot consultar en l'Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies.

EL COMBAT D'ARBÚCIES

Amb tot això no trobem cap dada referent al famós combat d'Arbúcies, que es diu que va succeir el 13 de gener de 1714 en el Pujol o a les penyes de Guerau Sala, en el que es van convocar els sometents d'Arbúcies, Sant Hilari, Espinelves i Viladrau. El sometent dirigit per en Francesc Puig i Isidre Pujatò anihilà un regiment való de 750 homes, que anaven de Vic a Hostalric (ARIET, 1915). A través de les actes, però, sabem de la presència de tropes a la vila, ja que en l'acte del 6 de gener, s'aprova una talla de 300 lliures de Barcelona per pagar les despeses ocasionades pels soldats allotjats. En el llibre d'òbits de la parròquia d'Arbúcies, s'ha trobat potser la que podria ser l'única referència contemporània del fet. En una nota al marge entre els dies 18 a 23 de gener, es diu: *En estos dies proxims passats, se enterraren molts soldats, que moriren a les escopetades, no saberem els noms.* (ILLA, 1995). Referències posteriors, sobretot del segle XIX són abundants, una d'elles es troba en la genealogia, escrita a mitjans d'aquest segle, de la

L'interrogant, però que sempre ens quedarà d'aquest fet, és saber si es tractava d'un fet magnificat per la historiografia nacionalista o bé si la omisió en el llibre d'actes del comú és deguda a una qüestió de prudència política en aquells difícils moments.

EL FUNCIONAMENT DEL COMÚ

El comú o universitat, era el sinònim de l'actual Ajuntament i es reunia a l'església parroquial de la vila. El comú constava dels següents elements: el batlle i consell ordinari, d'aquest darrer s'escollien els jurats, els síndics, els oïdors de comptes, els tallers, el caudaler de cera... Juntament amb la institució del comú es trobava el jutge de la curia, vila i terme d'Arbúcies i el notari.

EL CONSELL ORDINARI

Els seus membres, a jutjar per les actes, devien de ser de l'ordre d'uns 20. Eren triats per inseculació d'entre els representants de la vila (36 persones), els de

pagès (50), els de la parròquia de Joanet (entre 14 i 20), els de les parròquies sufragànies de Cerdans (3) i de Lliors (de 3 a 6). Dels membres del consell ordinari sortien els diferents càrrecs del comú i presentaven al comte de Solterra, la terna de la que havia de sortir el batlle. El Consell es renovava anualment pel mes de juny i solia prendre possessió pels volts de Sant Joan, concretament el diumenge després.

EL BATLLE

En primer lloc es realitza una llista de 12 persones, que pertanyien al Consell Ordinari, que concorren a batlle. D'entre elles el consell ordinari, a través del sistema d'inseculació o sort de rodolí, en triava tres, que eren presentats al comte de Solterra. Després d'entre ells, el comte triava al batlle. L'elecció de la terna se solia fer el dia 6 de gener i el nou batlle s'anomenava per carnestoltes. El càrrec tenia una durada de 3 anys. A partir de 1717, es redueix a dos. En cas de defunció del batlle, com s'indica en l'acte del 18 de desembre de 1695, en què mor el batlle Miquel Rovira, el jutge podia anomenar un substitut.

LA BATLLIA

El gener de l'any 1682 el comú d'Arbúcies la compra. A partir d'aquí comença una seria de plets entre el

comú i el comte de Solterra pel concepte de la batllia; pel comú es tractava d'una batllia de bastó, és a dir de jurisdicció i govern, mentre que pel comte era una batllia de sac, amb el que conservava el dret a anomenar batlles i fer justícia. De fet, malgrat la venda, els plets amb els Regàs tampoc van cessar (PLADEVALL, 1994).

Aquesta compra de batllia queda reflectida en una acta del dia 27 de novembre de 1682, que transcrivim literalment, donat el seu interès:

...han deliberat y determinat de que ates tenen notitia que lo Joseph Regas y Cavallaria, te gust de vendres lo basto de jurisdicció de la dita vila; lo qual basto eo batllia es un dit Sr. Joseph Regas y Cavallaria. Per so considerant lo quant es de utilitat per lo poble y universitat comprar dit basto, eo Batllia en nom de la present universitat; determinan de comprar dit basto, eo Batllia de dit Regas y que per quant la present universitat nos troba ab diner comptant y volen que demane llicentia al molt egregi compte de Solterra, senyor natural de dita universitat, per poder pagar lo preu de dita venta, dels emoluments se acostuman de arrendar en la present vila en esta forma que per quant lo diner que per dit effecte se haura de manester lo hauran de manllevar ha sort de censal, del que procehira dels dit emoluments se haja de convertir per quitar dit censal y pagar las pentions de aquell y per sso se haja de

elegar una persona idonea y de satisfatio al qual se li dona ple poder de cobrar los terssos de dit arrendament y convertir aquellas en quitatio o quitacions del dit censal o censals que per dit effecte se hauran de manllevar y per quant per la effectuatio de asso necessita fer-sse diferents diligentias particularment representant al Il.lustre compte.”

A través de la lectura d'aquesta acta es veu clarament la interpretació del comú, de què es tracta d'una batllia de bastó o jurisdicció. També s'observa un desajustament de dades referent al que a dalt s'ha dit. Efectivament es creu que el mes de gener la compra està feta i pel contrari l'acta ens reflecteix com en el mes de novembre encara no està ultimada. En una acta posterior del 31 de gener de 1683, es veu com encara el tema no està tancat: “...los quals tots unanimes y conformes han deliberat y determinat de que lo dit jurat Conill y Joan Pau Pujato, vajan a Barcelona per tractar la compra del basto de Batlla de dita vila, ab lo Il.lustre Joseph de Regas y Cavallarias y demanant-los per dit effecte tot y qualsevol poder sie manester y axi tots ho firman.”

Tanmateix de l'acta del 2 de maig del mateix any es dedueix que el tema està tancat. També s'observa un matís important, el comú demana que se li reconeixin també els drets de batllia de sac: “...los quals tots

unanimes y conformes, han deliberat y determinat que los jurats de la present vila procurian en sercar una casa per na de arrendament, perque aquella servesca per preso, mentres que lo basto de batlla de la dita vila y terme, sie de la present universitat, donant facultat ha dits jurats perque ajustan lo que per dita casa, se haura de pagar y axi matex han resolt ques donca una suplica al Il.ltre. compte, perquè se fassi crida publica, per reho de la batllia de sach que ha comprada la dita universitat, manant que los que fan censos ... ha dita batllia los paguan al dit batlle per dita universitat fet y creat y axi tots ho firman.”

ELS JURATS

Eren escollits pel consell ordinari, anualment, coincidint amb la renovació d'aquest, que era l'equivalent a la constitució del comú. En total hi havia dos jurats: un per la vila i l'altre per pagès. En ocasions hi havia un tercer jurat que representava la parròquia de Joanet. Els jurats tenien la capacitat de triar als oïdors de comptes, als tallers... Els jurats sortints eren anomenats jurats vells. A partir de 1717, els jurats reben el nom de regidors i passen de 2 a 4.

ELS TALLERS

Eren aquells membres del consell ordinari, escollit pels jurats per recaptar les talles (taxa o impost) que establia el comú. Els tallers

eren escollits per cadascun dels jurats. El de la vila escollia quatre tallers i el de pagès sis, que es distribuïen de la següent manera: dos pel veïnat de les ortas o orsas, que correspondria als actuals veïnats de França i la Geneta, dos pel veïnat del Damunt, que es correspondria als veïnats del Vidal, Monjo i Lliors i finalment els altres dos pel Rieral, que correspondria als actuals veïnats del Rieral, Mollfolleda i Pujals.

ELS OÏDORS DE COMPTES

També eren escollits d'entre els membres del consell ordinari pels jurats; conseqüentment la durada del seu càrrec era també anual. Els oïdors eren els encarregats d'examinar i aprovar els comptes del comú. El total d'oïdors eren tres, un per pagès, l'altre per la vila i el tercer per Joanet, triats per cadascun dels jurats corresponents.

ELS SÍNDICS

Seria un sinònim de conseller, de manera que els membres del Consell ordinari, inclosos els jurats eren síndics. Quan calia representar al comú fora de la vila, en els diferents assumptes legals o econòmics, que aquest tenia, s'escollien dos síndics, que en ocasions podien ser un o ambdós jurats, o bé dos altres membres del consell.

CABALER DE CERA

Es tractaria de la persona anomenada pel comú per negociar i fer tractes, com s'endevinaria de la cita de l'acta del dia 5 de juliol de 1711: “...Tantsolament donan facultat y poder a Pere Torrent caudaler de cera de dita vila qui se ha ofert en vendre y provehir de neu o glas per los habitants y particulars de dita vila perque puga vendre la dita neu o glas en nom de la present universitat, havent de vendre aquella a raho de buy diners la lliura de quiby.”

El Nostre Ahir

OBRER

Aquest era un càrrec vinculat a l'església, més que al comú. L'obrer era el responsable de l'administració de les obres de la mateixa església o d'alguna de les seves confraries, per extensió també es podia aplicar a aquell síndic que desenvolupava una activitat semblant en el comú.

JUTGE

Seria un dels altres càrrecs deslligats del comú. A Arbúcies hi havia un jutge ordinari. L'acta del dia 15 de juny de 1685, surt esmentat Joseph Morer, com a jutge ordinari de la cúria, vila i terme d'Arbúcies i com a ciutadà honorat.

NOTARI

Era el qui donava fer de totes les actes del comú. En el període de 1680 a 1740, trobem només dos notaris: Joan Pau Bayes(r) (1680-1695), Aleix Milans, ciutadà honorat de Barcelona (1696-1730), que també surt anomenat com a notari i secretari de la universitat d'Arbúcies. Cal dir, però, que en ocasions el rector i el jutge actuaven en ocasions de fedataris.

Malgrat el sistema d'elecció per inseculació (extracció d'una butlleta amb un nom, de l'interior

d'una bossa on hi eren tots els elegibles) hi ha unes quantes famílies que ostentaven un predomini en els càrrecs vinculats al comú. Així, com a personatges públics més destacats de l'època tenim: Josep Blanc, 4 vegades jurat; Francesc Ferrer, també 4 vegades jurat; Pau Ferrer 4 vegades jurat i 1 batlle; Pere Fogueres de Monsoliu, 5 vegades jurat; Francesc Fogueres del Molí, 2 vegades jurat i 2 vegades batlle; Francesc Fogueres i Pujals, 1 vegada jurat i 1 vegada batlle, Josep Fogueres Ferrer, 1 vegada batlle; Josep Giralt, 4 vegades jurat; Francesc Lleonart, 4 vegades jurat; Esteve Marlet, 1 vegada jurat i 1 vegada batlle; Narcís Morer, 4 vegades jurat; Pere Pares, 4 vegades jurat i 1 batlle; Josep Pirotillo, 4 vegades jurat; Isidre Pujatò, qui segons la tradició fou un dels líders del **combat d'Arbúcies**, seria després dues vegades regidor (1728 i 1734) i una altra batlle (1740), l'altre líder Francesc Puig només fou una vegada regidor (1725) a més d'oïdor de comptes en diverses ocasions; Pere Quadras, 2 vegades jurat i 1 batlle; Domènec Refart, 4 vegades jurat i 2 batlle; Juan Refart 1 vegada regidor i 1 batlle;

Magí Rovira, 3 vegades jurat i una batlle, Miquel Rovira, 1 vegada batlle; Joan Torra de la Pineda, 4 vegades jurat i 2 batlle; Francesch Torrent del Mas, 4 vegades jurat; Miquel Vaguer, 4 vegades jurat i Joan Vidal, 4 vegades jurat. En aquesta llarga lletania hem inclòs a tots aquells que haguessin actuat de batlle o de jurat o regidor com a mínim 4 vegades. Els altres càrrecs del comú no han estat comptabilitzats.

ELS PLETS CONTRA LES FAMÍLIES ROQUER I REGÀS

Pel que fa als Regàs tenen a veure amb l'adquisició de la batllia per part del comú, de la que ja hem parlat. Els plets contra el Roquer són de diversa índole i tenen a veure amb la lluita pel control de certs monopolis del comú. El moment més àlgid de les disputes és l'any 1690. A continuació analitzarem diacrònicament els fets:

- *2 de juny de 1683.* Els jurats del comú o universitat van a la Real Audiència a Barcelona, per a respondre d'unes lletres presentades per Josep Roquer, per raó de la batllia de sac.

- *18 de juliol de 1683.* Es presenta causa contra Josep Roquer, en base a la batllia de sac, pel delme i deute d'aquest.

- *19 de novembre de 1684.* S'obliga a contribuir als masovers de les masies de la família Regàs i Roquer i també d'altres cavallers i ciutadans i se'ls obliga a allotjar soldats. El comú també fa un requeriment a J. Roquer per no fer efectiu el pagament de talles.

- *15 de juny de 1685.* S'arriba a una concòrdia amb els Roquer.

- *11 de setembre de 1689.* Es posa a disposició dels allotjaments de soldats totes les cases de la família Roquer i de la Regàs, alhora que se'ls obliga a pagar les talles de les seves cases i masoveries. Només queden exemptes les cases de la seva pròpia habitació.

- *9 d' abril 1690.* Entrades a la Real Audiència de Barcelona pel preu de la carn. la carnisseria era un monopoli dels Roquer. Per altra banda el comú va demanar a la parròquia perquè negués als Roquer la vara de tàlam, l'atxa o els llocs d'honor en les funcions públiques de l'església, a causa dels plets que ha posat i per l'impagament dels compromisos presos pel Retaule Major i altres càrrecs de la parròquia.

- *7 de maig 1690.* Es procedeix contra els Roquer per l'impagament del Retaule Major i pel de les talles i censos de les seves cases, a menys que presentés els títols conforme està exempt d'aquests pagaments.
- *27 d'agost de 1690.* Requeriment per cobrar o embargar (*prendre penyores*) als Roquer.
- *Novembre de 1690.* Acord de protestar totes les causes dels Roquer, per raó dels plets que aquest té per la carnisseria i per la seva pretensió d'exempcions. També s'acorda no donar herbes, ni pastures per al seu bestiar.
- *28 d'agost de 1697.* Els jurats podran fer tallar la carn, en el cas que els Roquer no ho facin o no ho facin el dia que pertoca.
- *26 de juliol de 1711.* El comú obliga a acceptar als arrendadors de la carnisseria de Jeroni Roquer, els preus de la carn que el consell estipula.
- *3 de juliol de 1712.* La lluita ja ha minvat i Mariano Roquer figura com a taller per la vila del comú.
- *14 de febrer de 1717.* És el darrer esclat de pugna. La universitat d'Arbúcies reclama a Salvador Regàs i a Jeroni Roquer, el pagament pel donatiu Reial.

Sembla clar que la lluita entre els interessos de la nova oligarquia rural, front a les famílies més implicades amb l'antic ordre feudal a Arbúcies (família Regàs i Roquer, que ostentaven els títols de cavallers i ciutadans honorats de Girona i Barcelona, respectivament), es fa aferrissada entre els anys 1683, a partir de la compra dels drets de batllia per part del comú, fins poc abans de la Guerra de Secessió (1712 aprox.). L'erosió dels antics drets d'aquestes famílies, farà que s'incorporin com una més dins la nova classe dominant. Podem afirmar que seria la culminació d'un procés que va començar amb la davallada dels vescomtes de Cabrera i la fi de la guerra dels Remences, amb totes les seves conseqüències socials i econòmiques. L'adquisició per part dels Sarriera, comtes de Solterra, de part dels antics drets dels Cabrera, serà un altre element a tenir en compte. No hi ha dubte que aquestes actes del naixement de l'ajuntament d'Arbúcies, amb tots els seus atributs (compra de la batllia inclosa), representa també la generalització del sistema senyorial d'Antic Règim, en un dels seus estadis més purs. Aquesta situació només començaria a canviar a Arbúcies amb la introducció de les formes de vida industrials a partir d'inicis de segle XX i sobretot a partir de l'augment d'influència econòmica de la classe empresarial i comercial, que s'anirà generalitzant a partir de la segona meitat del s. XX, fins a esdevenir la nova classe dominant.

NOTÍCIES SOBRE LA VILA

Aquestes actes també ens aporten interessant informació sobre els esdeveniments d'importància estrictament local, com anirem veient.

L'any 1681 es parla per primera vegada de les obres d'arranjament del Retaule Major. Concretament el comú acorda fer-lo daurar, daurat que es durà a terme l'any 1687, a càrrec de Salvador Colobran, daurador de Centelles. No hi ha dubte que aquest retaule no té res a veure amb el gòtic tardà datat a finals del s. XV i que es conserva actualment en el MNAC (núm. d'inventari 15785), dedicat a Sant Quirze i Santa Julita patrons d'Arbúcies. Aquest retaule està documentat en bibliografia (POST, 1938; i GUDIOL, J. & ALCOLEA, S.,

1987). Sense dubte es tracta del retaule posterior fet a l'any 1654 per l'escultor de Vic, Feliu Vidal. Com molt bé se segueix a les actes, l'any 1690 encara no havia estat pagat del tot, degut a l'impagament de deu dobles, promesos per Josep Roquer, tal com havíem esmentat en l'apartat anterior.

L'any 1682, tenim una notícia curiosa: la sol·licitud d'instal·lar a la vila un convent de franciscans. També d'aquest any és la notícia de l'existència d'un mestre per a nens a Arbúcies. Es tracta de Josep Exau, pagat pel comú, per fer la tasca de mestre de minyons. Una altra notícia a tenir en compte és l'acord de transportar a Blanes 10 carros de fusta de faig, que el comte de Solterra va fer

El Nostre Ahir

de Girona,
Alexandre
Roca.

L'any 1690,
es parla de la
necessitat de
cobrir la

serrar. Malauradament no s'especifica la finalitat d'aquesta fusta, per tant no sabem si anava destinada a les drassanes de Blanes o bé al comerç marítim del que era el principal port selvatà.

L'any 1686, s'aprova una talla de 300 lliures per fer el pont de la riera Major d'Arbúcies, que cal pensar que es trobava en l'actual carrer del Pont, essent anterior a l'existent a l'actualitat.

L'any 1689 es lloga com a predicador al comendador del monestir de la Mercè

vacant de rector i sobretot s'esmenta per primera vegada en les actes l'existència de la *gavella* d'aiguardent, pólvora, neu o glaç. L'any 1693 en una acta del 23 de març, s'especifica que l'arrendament dels emoluments de la universitat, entre ells la fleca i la gabella del peix salat, de l'oli, de la sal, de l'aiguardent, del tabac, del plom, de la pólvora, de les faves, de la civada, de la neu, dels esclops, de les cartes i de la taverna; té una durada de 4 anys i que els ingressos seran

destinats per comprar blat pels pobres. L'any 1697 es diu que amb els ingressos dels arrendaments de la fleca i la Gabella es pagarà al predicador i al mestre de minyons. També es parla de l'arrendament de l'hostal. En una acta del 8 de març de 1711, s'especifica que els arrendaments es fan en pública subhasta a la Plaça pública de la vila. En la mateixa acta també es diu que la universitat aplica un impost als traginers forasters per cada mercaderia que portin, equivalent a 4 diners per lliura. En una altra acta (5 de juliol) del mateix any s'especifica que la neu i el glaç són necessaris per als malalts.

L'any 1695, es diu que l'ensenyament de minyons farà referència a les següents matèries: gramàtica, llegir i escriure.

L'any 1712 es parla dels desastres provocats per una banda de malfactors. En aquest cas és interessant transcriure literalment els comentaris de l'acte: "...representar a sa Magestat y Reial Consell la vexacio que suporta dita universitat per abrigarse en ella y sos individuos diferents homens incognits y altrament vagamundos y haver dita universitat y singulars de aquella, experimentat de poch temps acta part perpetrarse y insultarse diferents furts y robos per los camins publichs abrigats de boscura que passen y

discorran dins lo terme y batllia y prop de aquella y altrament considerant que semblant gent ahora causa y intempesive va fins nocturnas composicions en las masias y parroquias solas la passadas de publacio a la present y de aculliment y ospedatge vos lo que es de gran perturbacio a dits individuos y utilitat publica de dita batllia, per lo que desitjant dita universitat y consell obrar per la extructio de semblant gent ab lo vigor ço modo y forma que sa magestat Real... .. disposar y manar offerint dita universitat y singulars personas de aquella sacrificar vidas y hisendas per la captura de dits homens incognits y vagabundos que se trobaran refugiats dins los boscos y parts ocultas de dita batllia; per so dita universitat se digna sa magestat Real Sebat ordenar y manar despedir los ordes oportuns y convenients per a que pogan ab tota promptitud executar aquells attes lo exili hi pot haver en la tardansa si plau a sa Magestat manar ab batlles y jurats dels llochs quiscuns vehins de dita batllia quals son los del Marquesat de Aytona, Viladrau, Espinelbas, Sant Hilari, Osor y Santa Coloma de Farners, concorren en lo subsidi y axi be per llur part obren ab la matexa axpresio y acertada conducta, que se dignara sa magestat y Reial Consell de ordenar y manar a fi que aquells tingan abrichs ni refugis en los referits llochs de quiby."

ANNEX 1

RELACIÓ DE BATLLES, S. XVII I XVIII

- 25 febrer 1629
Antoni Dorcha i Castanyer
- 18 juliol 1683
Esteva Marlet
- 13 de gener 1686
Josep Fogueras Farrer
- 9 gener 1689
Joan Torra de la Pineda
- 6 gener 1692
Domingo Refart
- 6 gener 1695
Miquel Rovira
- 6 gener 1698
Domingo Refart
- 6 gener 1707
Pau Ferrer o Joseph Fugeras del Moli
- 1 juliol 1717
Francisco Fugueras y Pujals
- 10 juliol 1719
Pere Pares
- 12 juny 1721
Francesch Fogueras del Moli
- 15 novembre 1725
Pere Vaguer
- 2 maig 1727
Magi Rovira
- 2 febrer 1730
Joan Torra
- 9 novembre 1732
Francisco Fogueras del Moli
- 10 agost 1735
Pere Quadras
- 2 agost 1736
Joan Refart
- 23 abril 1740
Isidro Pujato

ANNEX 2. RELACIÓ DE JURATS (1680-1740)

- 1680
Pera March i Joseph Pirotillo
  - 1682
Carlos Fogaroles i Esteva March
  - Juliol 1682
Pau Conill i Francesch March i Pujato
  - 4 juliol 1683
Joan Marcus i Pera Joan Clopes
  - 2 juliol 1684
Domingo Refart i Pera Fogueras de Monsoliu
  - 8 desembre 1684
Francesch Pujato i Joan Vidal?
  - 28 abril 1685
Domingo Refart i Pera Fogueras de Monsoliu
  - 16 setembre 1685
Francesch Pujato i Joan Vidal
  - 7 juliol 1686
Pera Joan Giralt i Joseph Pirotillo (Roch Pirotillo)
  - 6 juliol 1687
Francesch Lleonart i Joan Pons
  - 4 juliol 1688
Lluys Rovira i Pera Ripoll i Riera
  - 3 juliol 1689
Francesch Pujato i Pau Mollfulleda
  - 26 juny 1690
Magi Dorcha y Joseph Pirutillo
  - 9 juliol 1691
Miquel Vaguer y Joan Vidal
  - 6 juliol 1692
Francesch Farrer i Esteva Marlet
  - 29 juny 1693
Esteva Conill i Pera Riera y Ripoll
  - 29 juny 1694
Joan Torra de la Pineda i Francesch Lleonart
  - 10 juliol 1695
Juan Pau Pujato i Miquel Vaguer
  - 7 octubre 1696
Pera Fogueras de Monsoliu i Francisco Fogueras i Pujals
  - 7 juliol 1697
Pau Ferrer i Joseph Blanch
  - 6 juliol 1698
Joan Vidal y Pera Ferran
  - 9 juliol 1699
Joan Pujato i Francesch Farrer
  - 4 juliol 1700
Pau Mollfulleda i Miquel Vaguer
  - 29 juny 1701
Pere Torrent i Quirze Pasqual
  - 2 juliol 1702
Antich Rovira i Francesch Pons
  - 8 juliol 1703
Joan Buxau i Pera Fogueras de Monsoliu
  - 13 juliol 1704
Joan Vidal i Pere Pares
  - 12 juliol 1705
Pau Ferrer i Onofre Riera
  - 8 juliol 1706
Domingo Refart i Quirze Pasqual
  - 3 juliol 1707
Miquel Vaguer i Joseph Blanch
  - 5 juliol 1708
Francesch Llaonart i Joan Torra de la Pineda
  - 7 juliol 1709
Pera Fogueras de Monsoliu i Francesch Ferrer
  - 6 juliol 1710
Domingo Refart i Francesch Torrent del Mas
  - 5 juliol 1711
Juan Pujato i Pere Ferran, substituït per defunció per Pere Marcus
  - 26 juny 1712
Sebastia Torrent i Joseph Blanch
  - 25 juny 1713
Onofre Riera i Pera Pares
  - 8 juliol 1714
Francesch Torrent del Mas i Joseph Giralt
  - 9 juliol 1715
Anthoni Morer i Thomas Pujato
  - 29 juny 1716
Joseph Mollfulleda i Magi Rovira
  - 1 juliol 1717
Marcello Conill i Quirze Pasqual, que és substituït per malaltia per Joan Pasqual
- A partir de 1717 hi ha un canvi de funcionament del comú o universitat, la denominació de jurat, va essent substituïda per la de regidor, passant a ser 4 membres.
- 12 maig 1719
Francesch Torrent del Mas, Narcis Morer, Joseph Giralt i Pere Vaguer
  - 23 juny 1720
Francesch Ferrer, Joan Quadras, Francesch Llahonart i Miquel Villaret
  - 31 març 1722
Magi Rovira, Joseph Blanch, Antoni Orta i Francisco Pons
  - 13 abril 1723
Valeri Giralt, Joan Torra, Onofre Riera i Thomas Pujato
  - 3 maig 1724
Pasqual Llobet, Pere Pares, Francesch Torrent del Mas i Narcis Morer
  - 6 maig 1725
Isidro Fugarolas, Joan Pujol, Francesch Puig i Isidro Fogueras del Moli
  - 26 maig 1726
Pau Ferrer, Francisco Fogueras del Moli, Joseph Giralt i Pera Quadras
- 2 febrer 1727
Juan Refart, Joseph Vardaguer, Miquel Villaret i Juan Pasqual
  - Agost 1728
Pere Torrent, Sadurni Miropeig, Joan Torra, Isidro Pujals
  - 12 maig 1729
Valeri Giralt, Pera Pares, Isidro Fogueras de Monsoliu i Francesch Blanch
  - 19 maig 1730
Antoni Horta, Felix Ferrer, Narcis Morer i Salvador Vidal
  - 22 març 1731
Joseph Giralt, Joan Pujol, Joseph Pujals, Joan Riera de la Pineda
  - 24 febrer 1732
Isidro Fogarolas, Joan Portas (Torras), Miquel Torrent del Mas i Pera Ferrer
  - 29 juny 1733
Francesch Llobet, Pera Marcus, Francisco Pons i Pera Quadras
  - 7 febrer 1734
Pau Ferrer, Pera Lligonya, Isidro Pujato i Miquel Villaret
  - 20 març 1735
Pere Aulet, Mariano Ridorsa, Pere Vaguer i Francesch Borser
  - 20 febrer 1736
Joseph Verdaguer, Marti Puig, Antoni Masaguer i Pera Joan Recarens
  - 21 abril 1737
Magi Rovira, Joseph Duran i Joan Pasqual
  - 21 abril 1738
Thomas Pujato, Francesch Fogueras del Moli i Salvador Vidal
  - 23 abril 1740
Pere Vaguer, Joan Batlle, Joan Tosell, Pere Ferrer i Josep Torra

NOTA: Pel que fa als noms i cognoms que apareixen en aquestes relacions s'ha mantingut la grafia original extreta del llibre d'Actes del comú d'Arbúcies (1680-1740).

L'any 1717, s'esmenta en l'acta del 25 de juliol, l'aplicació del cadastre, eina fiscal que perdura fins els nostres dies. L'any 1727 es diu que aquest es paga a terços.

L'any 1723, s'esmenta per darrera vegada en aquest llibre el plet que la universitat d'Arbúcies, manté amb Joanet a la Real Audiència. Malauradament no hem pogut esbrinar l'origen d'aquest plet.

Indubtablement aquesta és la informació que es pot treure d'una primera lectura d'aquest llibre d'actes, caldrà un estudi aprofundit per acabar d'extreure i interpretar tota la informació d'aquest interessant document, que ens explica com es consolidà a la nostra contrada el sistema senyorial, anomenat d'Antic Règim, superant els constrenyiments de l'antic ordre feudal.

JOSEP M. RUEDA

BIBLIOGRAFIA

- **ARIET, A.:** *La topografia mèdica de Viladrau*. Barcelona, Fidel Giró impressor, 1915.
- **BOVER, A.; RUEDA, J.M.:** *El comportament demogràfic d'Arbúcies al s. XVII*. Col.legi Universitari de Girona, inèdit, 1977.
- **GUDIOL, J.; ALCOLEA, S.:** *Pintura gòtica catalana*. Barcelona, Polígrafa, 1987.
- **ILLA, J.:** *Retauls de la parròquia d'Arbúcies*. **Perxada, 1.** Arbúcies, Regidoria de Cultura de l'ajuntament d'Arbúcies, tardor de 1994.
- **ILLA, J.:** *El procés de formació d'una vila: Arbúcies*. **Aixa, 7.** Arbúcies, Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, 1995.
- **LLORENS, J.M.:** *Els retauls de l'església parroquial d'Arbúcies*.
- **Perxada 1.** Arbúcies, Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Arbúcies, 1994.
- **MESTRE, J.:** *Diccionari d'història de Catalunya*. Barcelona, edicions 62, 1995.
- **MONTURIOL, A.:** *Un retaule per estudiar*. **Perxada 1.** Arbúcies, Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Arbúcies, 1994.
- **PLADEVALL, A.:** *La batllia d'Orri i Arbúcies*. *Monografies del Montseny 9.* Viladrau, Amics del Montseny, 1994.
- **POST, CH. :** *A History of Spanish painting*. Vol. VII. Cambridge, Massachusetts, inèdit, 1938.
- **RUEDA, J.M.:** *El llibre d'Actes del comú d'Arbúcies (1680-1740)*. *Monografies del Montseny, 11.* Viladrau, Amics del Montseny, 1996.

FRANCESC RIUMALLÓ. UN COR PLE DE MÚSICA

Ja des de petit demostrà una gran afició per la música, i no parà fins que aquesta vocació primerenca esdevingué la seva ocupació principal. Tot i això, -com la majoria de músics de l'època- s'hagué de buscar un "modus vivendi" per a poder-se guanyar la vida dignament. i muntà un petit taller d'elaboració de taps de suro. Aquesta prosaica ocupació no li privà de brillar amb llum pròpia en l'univers musical del seu entorn. Les seves composicions, sobretot les sardanes, foren difoses i reconegudes arreu del país.

Francesc Riumalló i Caralt nasqué a Arbúcies l'11 de novembre de 1896. Fou el tercer fill de Salvador Riumalló i Cornet i de Maria Caralt i Carner, matrimoni que tingueren fins a dotze fills. Es guanyaven la vida venent la llet de les vaques que criaven a casa. No hi havia antecedents musicals a la família, però era una casa on s'hi cantava habitualment. Mentre es cantava la cançó, un feia la segona veu, l'altre l'acompanyava xiulant i un tercer hi feia la percussió amb objectes domèstics. Tot això sense saber ningú de música.

Quan en Quico -com li deien- en fou capaç, l'enviaren a repartir la llet pel veïnat. Ell s'empescava melodies que tocava pel carrer amb l'embut de mesurar la llet. També construïa flabiols de canya amb els que hi refilava tota mena de cançons. A casa li van valorar aquesta afició, i l'enviaren a aprendre música amb el mestre Vilaró. En Riumalló era el més petit de la classe, però aviat passà davant dels altres alumnes i, quan tenia dotze anys, ja entrà a l'orquestra del seu mestre per tocar-hi el flabiol.

Foto familiar del Mestre Riumalló.

Amb el temps aprengué a tocar altres instruments i cursà estudis complets de piano. Mogut per la seva afició a compondre, es dedicà a conèixer tots els instruments de la cobla i de l'orquestra. Aquesta forta vocació el portà a Barcelona, on estudià harmonia i composició amb el mestre Josep Comelles i Ribó, que havia estat deixeble d'Enric Granados. Tota aquesta preparació i el seu innat sentit musical, propiciaren que els seus companys músics el proposessin per a dirigir la nova orquestra que es formà quan es dissolgueren "La Principal" -on ell tocava-, i "La Moderna", que havien quedat sense director. Així nasqué, l'any 1918, la cobla-orquestra "Unió arbucienca" que dirigí, amb gran èxit, el mateix Riumalló durant 18 anys, fins a l'esclat de la guerra civil. Des de 1915, i durant quaranta anys, fou l'organista de la parròquia. També es féu càrrec del cor parroquial i del de les Filles de Maria. Diverses temporades havia dirigit el cor de les Caramelles, amb el qual hi havia estrenat composicions seves que solien ser les que tenien més èxit. Així mateix passava amb les cançons que havia compost per als Pastorets, espectacle del qual n'havia dirigit la part musical durant un bon grapat d'anys.

A la seva joventut -amb Mn. Anton Serras, vicari de la parròquia- difongué els "Cants rítmics" de Joan Llongueres entre la mainada de la catequesi. Aquest vessant didàctic el mantingué tota la seva vida, foren molts els músics arbucienques que passaren pel seu estudi. Ell, però, només els donava classe si veia que servien per a la música, si no, no els acceptava: "No els vull fer perdre el temps ni els diners", deia.

Tenia molta facilitat per a compondre sardanes, en té cap a una seixantena d'enregistrades a la Societat d'Autors. També havia compost cançons per a infants, ballables, peces de concert i altres peces corals. Abans de la guerra ja li havien editat diverses sardanes en disc.

Tota aquesta activitat s'estroncà amb l'inici de la guerra civil. I no fou fins al final d'aquesta guerra que el mestre Riumalló reprengué les seves activitats musicals, de moment només a la parròquia, en el cor de caramelles i en la direcció musical dels Pastorets. Quan el 1941 es formà l'orquestra TREBOL, els prestà la seva col.laboració en les sardanes perquè poguessin completar la cobla. Continuà donant classes particulars a diversos joves que es volien iniciar en l'art de la música, entre els quals hi havia els seus nebots. L'any 1952, per a poder donar sortida a aquests alumnes, formà una orquestrina amb el nom d'"Arbucienca" que tocava en festes locals i en les poblacions de l'entorn. Aquest conjunt acabà les seves activitats el 1955, quan ell es posà malalt. Va morir al cap de poc, com aquell qui diu al peu del canó. Eren els darrers dies d'assaig del tradicional ofici de Nadal, que ell tocava de memòria perquè s'havia perdut la partitura durant la guerra. Ja patia del cor i es cansava molt quan manxava l'harmònim. Encara li semblava que podria anar a l'església per tocar l'ofici. El dia 22 havia convocat el darrer assaig del cor, i aquest va ser el dia que el varen enterrar. Morí el 21 de desembre de 1955 a l'edat de 59 anys. Aquell Nadal no es cantà l'ofici, però per Cap d'Any, si; ja s'havien aconseguit dues partitures, i pogueren comprovar que després de tants anys de tocar-lo de memòria no s'havien apartat de la partitura gairebé en res.

Francesc Riumalló rebé el reconeixement tàcit dels milers de sardanistes que gaudien ballant les seves sardanes, aïroses i planeres. L'any 1946, la penya sardanista del carrer de Vallespir de Barcelona li reté homenatge; li oferí diversos obsequis i li dedicà una audició de les seves sardanes tocades per la cobla Caravana. A Torelló, població on la seva esposa exercia de mestra, el tenien en gran estima perquè els havia fet diverses composicions i sardanes. L'any 1977 li inclogueren la sardana "Rocaprevera" en el disc de compositors torellonencs, i l'any 1990, presentaren una recopilació

editada de les seves obres, en sentit homenatge a la seva memòria, en presència de la família.

L'Ajuntament d'Arbúcies, la seva vila natal, la que es beneficià més del seu treball de músic i de la seva inspiració d'artista, li ha dedicat un carrer. L'Agrupació Sardanista li publicà algunes sardanes en un disc de sardanes arbucienques, i se l'ha recordat, tangencialment, en les commemoracions de l'Arbre de la Plaça, per la seva sardana "Cant a la vila d'Arbúcies", que podríem considerar com l'himne oficial de la nostra vila. Potser li devem, encara, l'homenatge que li correspon per la seva qualitat musical, per la seva actitud de servei i per la seva militància arbucienca. Pel centenari ja no hi som a temps, però es podrien buscar altres motius. Pensem-hi, no?

DANIEL MARTÍ

ALGUNES DE LES SARDANES MÉS REPRESENTATIVES DEL MESTRE FRANCESC RIUMALLÓ:

- "Ritme"(1923)
- "Noies garriguenques"(1924)
- "Renaixement"(1928)
- "Font regalada"(1933)
- "Montsoriu"(1933)
- "Montseny"(1934)
- "Maria"(1939)
- "L'Aplec"(1944)
- "Cant a la vila d'Arbúcies", cor (1944)
- "Primavera en flor", cor (1945)
- "Oncle i nebot"(1952).

SARDANES DEDICADES A LA VILA DE TORELLÓ:

- "Refilets estimats"(1942)
- "Rocaprevera"(1945)
- "Bellmunt"(1948)
- "Cants del Ges"(1951)
- "Cirviàns"(1951)
- "Sant Fortià"(1953)

i 6 sardanes revesses pel concurs d'aquesta vila, des de l'any 1950 al 1955.

EL VELL I EL BAR

- Aquells anys romàntics...

- Per què romàntics?

- Doncs perquè es lluitava contra el sistema i això ens feia recuperar el sentit dels conceptes.

- Noi, això em sona molt intel·lectual !

- És que jo en sóc d'intel·lectual...O és que et penses que per ser-ho cal portar ulleres de savi, tenir mans de pianista i portar un diccionari a la mà per poder escoltar-lo?

- He he...com t'exaltes

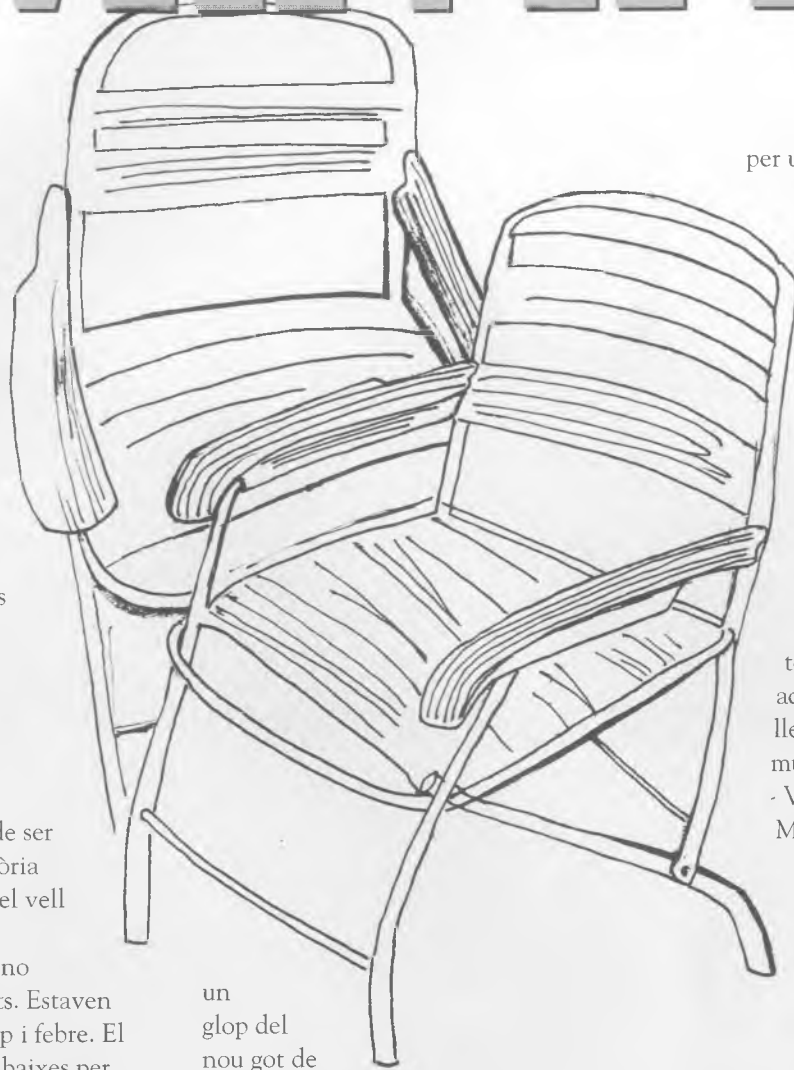
-Deia en Manolo, absolutament divertit de ser testimoni d'aquella eufòria que l'agermanava amb el vell de cabell blanc.

I és que feia temps que no bevien tant els dos junts. Estaven passant dies de fred, grip i febre. El bar havia sofert moltes baixes per malaltia, però el virus no entrava per les esclatxes cicatrizades dels dos amics, i semblava que ho celebraven sense dissimular una certa arrogància que els separava de tots els que s'ofegaven amb fàrmacs de sobre. El Vell removia la boina negra per gratar-se el cap blanc. Amb un glop de vi, -després- es gratava la gola vella on la veu s'enfosquia embolicada amb un gargall molest.

- I com no m'he d'exaltar ara que parlo amb vehemència?...-va fer una pausa...No veus que parlo d'una lluita !...Pep !...Posa'ns dos vins home!

- Vaaa !- Va contestar en Pep que s'esforçava, rera un mocador de roba blanca, per articular les paraules entre esternut i esternut. Per això tot aquell dia havia fet col·lecció de monosíl·labs per atendre l'escassa clientela.

En Manolo i el Vell del Bar varen fer

un glop del nou got de vi, sense

alçar-lo de la barra. La punta dels seus nassos tocaren el líquid tal com ho fan les potes dels insectes amb l'aigua del riu per on naveguen. Després es miraren i, gairebé alhora s'emportaren els gots cap una taula.

- Tot i que morir per una idea resulta innocent i poc assenyat -Va dir el Vell tot acomodant-se a la cadira.

Manolo callava. Sabia que rere aquella frase dita sense l'escalfor de les últimes paraules, s'amagava alguna cosa més i que, avui, el Vell no callaria.

- Saps què queda de la lluita dels homes?...La dignitat dels vençuts, que derrota als guanyadors. Això és el que en queda ! Ja veus tu quin consol !

-Va dir mentre feia voltar el got amb dos dits.

- Collons collons...-Va dir en Manolo que es començava a perdre.

El Vell, que se'n va adonar, va aturar

per un moment el seu discurs, tot i que havia

recuperat

l'apassionament. Va

fer-se un glop llarg del

vi que rodolava pel

got com una baldufa a

punt d'aturar-se, i

després, amb tota

l'amabilitat que atorga

l'amistat, va afegir:

- Tu, Manolo, què

creus que ets, un

vençut o un vencedor?

- Ni més ni menys que

tothom...- I va

acompanyar-se d'un

lleuger moviment dels

muscles.

- Ves-te'n a la merda

Manolo.-Va exclamar el

Vell barrejant una

sonora rialla...-

Després feren encara

uns gots més, fins que

la sirena d'una

ambulància va tocar a

urgència. No sé ben bé

per què, però això els va

fer com de detonant i s'aproparen a la

barra, varen demanar el compte,

varen pagar i se'n van anar amb

passes curtes i cansades.

Una vegada al carrer donaren un cop

d'ull a les taules de la terrassa buida.

Buides les cadires que ara eren

monument a la soledat. En algun altre

moment farien servei. Però sempre

-indefectiblement- acabarien

recobrant la seva vida de moble

apilonat sota el tendal del bar. Potser

tenia raó en Manolo (va pensar el

Vell) quina lluita necessitaven les

cadires per tenir dignitat, o per sentir-se

vençudes o vencedores, si mai

deixarien de ser el què eren...així

hauria de ser tothom...servir de seient

d'algú altre...i després recobrar-se amb

la buidor que queda quan s'alça.

CARLES BLAY I PALLACH

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona